Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 10 (1260) ♦ Четвер, 18 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

НАШІ МИРОТВОРЦІ ОХОЛОДЖУЮТЬ "ГАРЯЧІ ТОЧКИ"

Постійний представник України при ООН Анатолій Зленко заявив Секретаріату ООН про згоду нашої держави взяти участь в операції ООН у Східній Славонії. Нині спільно з Міноборони МЗС України опрацьовує питання про виділення танкового батальйону для участі у Перехідній адміністрації ООН у Східній Славонії. Згідно з резолюцією Ради Безпеки, ухваленою 15 січня, війська під прапором ООН перебуватимуть у цьому районі Хорватії протягом одного року.

Посол України у країнах Бенілюксу Борис Тарасюк також офіційно підтвердив згоду нашого уряду на участь 240-го окремого спеціального батальйону ЗС України в операції багатонаціональних сил на території Боснії і Герцеговини в районі Сараєво.

Інженерно-мостовий підрозділ ЗС України (всього 200 чоловік) візьме участь у контрольній місії ООН в Анголі. Згідно з прийнятою в перший день п'ятої сесії ВР України постановою, підрозділ вважатиметься контингентом миротворчих сил ООН в Анголі.

Ще один теракт. Тепер у Туреччині

Група невідомих, за попередніми даними, чеченців за національністю, захопила у турецькому порту Трабзон теплохід «Авразія». Теплохід мав прямувати до Сочі, однак терористи зажадали змінити маршрут і вирушити до Стамбула.

Заручниками стали майже 200 пасажирів, серед яких — 9 громадян України. Терористи зажадали, щоб протягом двох днів (саме стільки треба для того, щоб доплисти до Стамбула) федеральні війська Російської Федерації залишили Чечню. Інакше судно буде підірвано.

Договір підпишуть, не очікуючи поділу ЧФ

Головним підсумком робочої зустрічі президентів України і Росії Леоніда Кучми і Бориса Єльцина, що відбулася в Москві, є досягнута домовленість підписати Договір про дружбу і співробітництво до остаточного розв'язання проблеми Чорноморського флоту.

Як передає «Інтерфакс», поділові Чорноморського флоту було приділено чималу увагу під час переговорів. Президент Леонід Кучма ще раз наголосив, що належність Севастополя Україні не підлягає сумніву, і знайшов «певне» розуміння в цьому питанні. Борис Єльцин, у свою чергу, запропонував кілька нових підходів до розв'язання чорноморської проблеми, однак поділ все-таки буде проведено, виходячи з Сочинських домовленостей від 9 червня минулого року. Президенти вирішили також долю командувача ЧФ адмірала Едуарда Балтіна. Йому буде запропоновано іншу роботу.

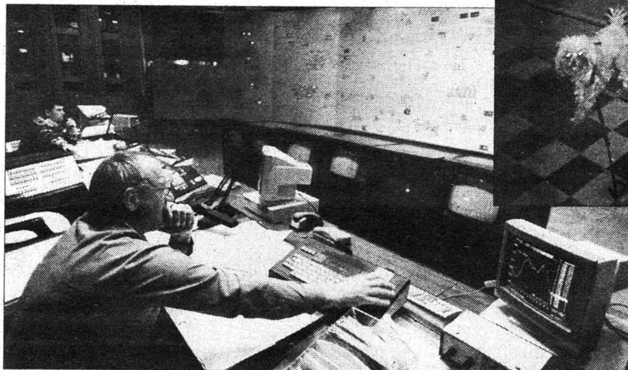
Крім того, президенти обговорили деякі аспекти економічного співробітництва, висловившись за зняття обмежень з торгівлі між Росією та Україною, а також проблеми подвійного громадянства. «Президент України запевнив, що не було ще випадку, коли комусь із мешканців України не було б дозволено прийняти російське громадянство», — повідомив журналістам секретар Ради національної безпеки Володимир Горбулін. Що ж до легалізації подвійного громадянства в Україні, то наша позиція непорушна. Цього бути не може.

Люди прагнуть тепла

Політична й економічна ситуація в нашій країні багато в чому залежить від розвитку такої важливої галузі народного господарства, як енергетика. «Голос України» не раз порушував проблеми енергогосподарства країни. Цього разу — про суть енергоринку, про структурні зміни, механізм стабілізації енергетики, розроблені Кабміном. Звичайно, як і будь-яка інша, дана точка зору не претендує на істину в останній інстанції. Тож запрошуємо до розмови широкий загал читачів і фахівців.

Безперечно тільки одне: початок проведення реформ в енергетиці збігся з нагромадженням проблем у галузі за останні роки. Пересічний читач називає це енергетичною кризою. Спеціалісти вважають, що такої немає, а є фінансово-кредитна криза загалом у державі. А енергетична — це вже її похідна. Адже енергетиків поставлено в такі рамки, що їм доводиться відпускати продукцію, наперед знаючи, що за неї не заплатять, а якщо і заплатять, то це не відповідатиме затратам.

Неплатежі й запізніле введення тарифів на електроенергію (у нас немає механізму паралельного руху цін на паливо й енергію) — саме ці фінансові складові основні в енергетичній кризі.

Практика заниження цін для населення і відповідного збільшення цін для промислової продукції призводить до безгосподарського використання енергії в побуті, несправедливого розподілу пільг, неконкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішньому ринку, до ще більшого зубожіння населення.

Невчасне оновлення, ремонт, модернізація обладнання в енергопідрозділах зіштовхує українську енергетику (без врахування екологічного аспекту) з європейського до рівня енергетики другорядних держав.

Отже, у сьогоднішньому номері на 11—12 стор. читайте про катастрофічне становище з неплатежами в енергетиці і про становлення у нашій державі енергоринку.

Результати візиту: чек на 40 мільйонів франків і низка угод

Уряд Швейцарії надав 40 мільйонів швейцарських франків для відновлення гідроенергетики України і закриття Чорнобильської АЕС. Угоду про це підписали міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко і керівник Федерального департаменту закордонних справ Швейцарії Флавіо Котті, який перебував у Києві з дводенним офіційним візитом.

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

• *Київ*

Результати візиту: чек на 40 мільйонів франків і низка угод

(Початок на 1-й стор.).

Під час переговорів глави зовнішньополітичних відомств двох країн зазначали, що інтерес Швейцарії до торгово-економічного співробітництва з Україною підвищився. Поліпшення інвестиційного клімату в Україні сприяло зростанню в два рази обсягу швейцарських інвестицій в українську економіку. Їх сума зараз становить 22,4 мільйона швейцарських франків.

Новим поштовхом до інвестування в українську економіку, на думку міністрів, слугуватимуть підписані двосторонні міжурядові угоди про фінансову і технічну допомогу, а також про надання консультаційних послуг для відновлення гідроенергетики України.

Сертифікат Анам

Київський авіаційний завод «Авіант» став першим підприємством в Україні, яке тепер має не тільки сертифікат типу, а й сертифікат виробництва продукції. На підприємстві відбулася церемонія вручення міжгалузевого сертифіката схвалення виробництва літаків Ан-32Б та Ан-32П, — повідомляє Укрінформ.

Вітаючи колектив заводу із цією неординарною подією, генеральний директор «Авіанту» Олександр Харлов підкреслив, що наявність такого сертифіката — не тільки визнання високої якості нашої продукції у СНД та ряді європейських країн, а й можливість виходу на ринок дальнього зарубіжжя. Окрім всього, це ще й визнання високого професіоналізму київських авіабудівників.

• *Будапешт*

Міст через Тису

Як повідомили Укрінформу з посольства України в Угорській Республіці, в столиці Угорської Республіки перебуває делегація з України на чолі з міністром транспорту І.Данькевичем. З міністром транспорту, зв'язку та водного господарства Угорщини К.Лотцем обговорюється хід виконання україно-угорських домовленостей, перспективи розвитку двосторонніх і багатосторонніх стосунків в транспортній галузі європейського регіону: розвиток транспортної мережі, що зв'язує Італію, Словенію, Хорватію, Угорщину, Словаччину та Україну, транспортного залізничного коридору Трієст—Любляна—Загреб—Будапешт—Захонь—Чоп—Київ.

Головним результатом переговорів можна вважати підписання І.Данькевичем і К.Лотцем міжурядової Угоди про реконструкцію автомобільного мосту через ріку Тиса на україно-угорському кордоні, підготовка якої велась протягом останніх 10 років.

Парламентська хроніка

НАСТРІЙ — РОБОЧИЙ

Денне й вечірнє засідання 16 січня

Після прийняття сесією запропонованого Президією Верховної Ради України порядку висвітлення пленарних засідань на телебаченні та радіо народні депутати приступили до обговорення порядку денного. Під час тривалого обговорення представники груп і фракцій, постійних комісій внесли чимало пропозицій і поправок до порядку денного, які були прийняті парламентом.

Далі народні депутати обговорили проект закону України про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування і прийняли його в першому читанні.

Внесено також зміни і доповнення до Постанови Верховної Ради України від 31 травня 1995 року «Про застосування статті 28 Закону «Про Державний бюджет України на 1994 рік». До введення в дію відповідних законодавчих актів України вирішено застосовувати механізм справленого податку на добавлену вартість і акцизного збору, передбачений статтею 28 Закону України «Про Державний бюджет України на 1994 рік» із застосуванням ставки податку на добавлену вартість у розмірі 20 відсотків. Під час обговорення даного питання дехто з депутатів намагався звинувати сесію в порушенні Регламенту. Мовляв, документ заздалегідь не роздали парламентаріям. Тому головуючий змушений був нагадати, що законопроект всі народні депутати, які бажали того, одержали ще місяць тому. У тому, що законопроект було прийнято порівняно швидко, свою роль відіграв і чіткий, аргументований виступ голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктора Суслова. Віднині всі надходження від податку на добавлену вартість зараховуватимуть до державного бюджету. Окрім того, податок, сплачений підприємствами під час закупівель сировини і комплектувальних, буде їм негайно компенсуватися. Даний закон, по суті, знімає дискримінацію щодо виробників, де виготовлення готової продукції має тривалий цикл.

Обговорено проект і прийнято постанову Верховної Ради України про розширення участі Збройних Сил України у миротворчих силах ООН та надання інженерно-мостового підрозділу до місії ООН в Анголі. З'ясовується, на сьогодні почесну місію «блакитних шоломів» вже виконали більш як 7 тисяч українських військовослужбовців, які, на думку одного з промовців, є золотим фондом Збройних Сил України. Окрім того, наша держава за три роки участі в операціях ООН отримала 33 мільйони доларів, половину з яких витрачено на утримання контингенту.

Наприкінці вечірнього засідання парламентарії приступили до розгляду проекту закону України про ратифікацію Договору з «відкритого неба». І хоча пленарний час було вже вичерпано, народні депутати налаштувалися розглянути законопроект без поспіху. Після обговорення сесія відхилила запропонований документ.

Василь ТУГЛУК.

БЮДЖЕТ-96: «ЗА» І «ПРОТИ»

Ранкове засідання 17 січня

Як і було домовлено у вівторок, пленарні засідання 17 та 18 січня вирішено відвести для обговорення питання справді доленосного — проекту закону про Державний бюджет України на 1996 рік. Процедуру визначено напевне найбільш доцільну. А саме: від імені постійних комісій, фракцій та депутатських груп їхнім представникам було надано 10-хвилинні виступи з викладом принципових позицій, зауважень і доповнень. Вирішено, що в обговоренні візьмуть участь окремі депутати — представники областей та регіонів України. Доцільність цього очевидна, бо своє бажання виступити виявили більш як 70 парламентаріїв. Зрозуміло, що всі вони просто не зможуть одержати слова.

Під час уточнення процедури постало питання, щоб до обговорення бюджету-96 спершу розглянути підсумки виконання бюджету за 1994 рік. Але це вирішено зробити вже наступного тижня, коли під час дня уряду розпочнеться постатейне обговорення бюджету-96.

Закон про бюджет-96 сесія обговорювала у присутності повного складу Кабінету міністрів на чолі з Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком.

Перший виступив голова Комісії з питань соціальної політики та праці Ю. Буздуган. Він дав негативну оцінку проекту бюджету й запропонував затвердити хіба що доходну його частину, з наступним доопрацюванням її статей.

У своєму виступі представник Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування О. Масенко зауважив, що так звані реформи в Україні нав'язують силовими методами, і вони не мають підтримки в народу. Депутат також висловив думку про потребу різко скоротити чисельність апарату президентської адміністрації, а самому Президентові — очолювати уряд України. О. Масенко зажадав також надання рівних умов для всіх областей України. Щодо бюджету, то його висновок однозначний: в такому вигляді його приймати не можна.

Голова Комісії з питань ядерної політики та ядерної безпеки М. Павловський висловився за державне регулювання народного господарства, наголосивши, що це означає системність, керованість, захист власного виробника. Далі він звернув увагу на необхідність розвитку вітчизняної атомної енергетики. Гостро прозвучала у його виступі тема про потребу виважено підходити до одержання позик, пам'ятаючи про те, хто й чим за них розраховуватиметься. Наостанок промовець запропонував прийняти бюджет у першому читанні й доопрацьовувати його.

Представник Комісії з питань Чорнобильської катастрофи Г. Довженко запропонував не приймати бюджет у нинішньому вигляді. Представник Комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Л. Григорович схильна до того, щоб прийняти бюджет-96, маючи його як основу подальшого вдосконалення.

Отож, були голоси «за» і «проти». Останніх, щоправда — багато більше. Яке буде остаточне рішення Верховної Ради, покаже подальше обговорення.

Іван ДМИТРЕНКО.

Нас вітають із п'ятиріччям

Прийміть найщиріші поздоровлення з нагоди п'ятої річниці від дня виходу у світ першого номера газети «Голос України».

За короткий час, завдяки високому професіоналізмові журналістського колективу, чітко визначеній громадсько-політичній позиції, прагненню нести слово правди народові України, видання стало найбільш масовим і авторитетним в Україні.

Хай не притупляться ваші гострі пера!

Хай вашим девізом залишаються чесність, об'єктивність і правдивість!

Валерій ЄФРЕМОВ, міністр зв'язку України.

Дорогі друзі, колеги!

Прийміть наші найщиріші, найсердечніші вітання з нагоди вашого першого і такого юного ювілею — 5-річчя дзвінкого звучання над нашим краєм неповторного голосу — «Голосу України».

Нехай гострим буде ваше перо, чистим — сумління, сильним, переконливим і полум'яним — журналістське слово. Бажаємо й надалі відтворювати на своїх сторінках увесь безмір і розмаїття думок та позицій, відстоювати істину, бути справжнім голосом усієї України.

Володимир АЛЕКСЄЄВ, заступник голови Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Верховної Ради України.

Дорогі друзі!

Сердечно вітаємо вас з нагоди п'ятих роковин.

П'ять років для кожної газети — це період пошуків, становлення. Стосовно ж вашого видання можна правомірно стверджувати, що за цей час газета Верховної Ради України здобула своє обличчя, змужніла, об'єднала навколо себе вимогливого читача, який не тільки хвалить, а часом і справедливо дорікає, вказує на недоробки.

Тож хай не тупиться і не іржавіє ваше гостре перо! Хай на повний голос звучить в Україні і за її межами правдиве слово «Голосу України»!

Лариса ХОРОЛЕЦЬ, генеральний директор центру «Український дім».

Життя Рад: закон прийнято. Як він діє?

Гіркий статус гірського району

ЗИМА приходить сюди на місяць раніше, ніж у низинні райони, настільки пізніше й полишає. У відкритому ґрунті не виростити ні огірочка, ні помідора, не кажучи вже про якісь делікатеси. Тож люди вимушені займатися здебільшого картоплярством і тваринництвом. Все інше завозять від сусідів.

Немає і промисловості. Раніше певною мірою виручали дві філії львівського концерну «Електрон», які забезпечували стабільною роботою трьох тисяч горян, вели будівництво житла, допомагали школам, дитсадкам, медустановам. Останні роки підприємства майже не діють, люди — в безоплатних відпустках. Нелегко виживати у такій скруті. Певну надію мешканці Воловеччини побачили у прийнятті Верховною Радою України Закону про статус гірських населених пунктів, яким передбачено ряд пільг для горян.

— Що вже здійснено в розрізі цього важливого для регіону документа? — з такого запитання розпочалася наша розмова з головою Воловецької райдержадміністрації Іваном Повідайчиком.

— Закон прийнято хороший. Щиро вдячні народним депутатам від Закарпаття Сергію Устичу, Михайлам — Данчі, Рябцю та Товту, іншим, які послідовно й цілеспрямовано боролися буквально за кожну букву цього державного документа. Проте з усіх передбачених пільг сьогодні діє лише одна: про 20-відсоткову доплату пенсіонерам. До речі, починаючи з жовтня минулого року, це «доповнення» одержують всі 6 602 пенсіонери нашого району.

— А як з дотуванням з бюджету розвитку соціальної інфраструктури гірських сіл?

— На жаль, цей віз, як кажуть, і нині там. З інформаційних джерел відомо, що надання коштів для виконання цієї найважливішої частини закону навіть не передбачено у проекті держбюджету на нинішній рік. Хоча названі вище депутати вносили відповідні пропозиції, хотілося б нагадати, що територією району пролягають газо- і нафтопроводи «Уренгой — Помари — Ужгород», «Дружба», міжнародна енергосистема «Мир», поблизу Волівця діє потужна газокомпресорна станція. Але жодне з сіл району не газифіковане. Документація на здійснення цих робіт у більшості населених пунктів готова. Але бракує коштів. Сподівалися, що з прийняттям Закону про статус гірських сіл проблему розв'яжемо. Але поки що її знято.

— І жодного оптимізму?

— Чому ж. Маємо нині чи не найбільше багатство — ідеально чистий екологічно куточок, який цінуємо й заради якого відмовилися від надзвичайно заманливого проекту — налагодити на базі жденівського «Електрону» вторинне перероблення відходів пластмаси, що запропонували німецькі підприємці. На нашій Верховині беруть початок малі й великі річки. Тому прагнемо перетворити район в рекреаційну зону і з радістю приймемо пропозиції кожного, хто захоче інвестувати будівництво здравниць, баз відпочинку тощо. Адже Воловеччина — ідеальний район для розвитку туризму й гірськолижного спорту. Маємо три туристичні бази, які завантажені роботою ледь наполовину. Користуючись нагодою, хотів би запросити нових людей України до співробітництва в розвитку цієї галузі. До речі, неподалік районного центру залишився невтілений у життя проект будівництва комплексу, започаткований «Київелектронмашем». Нині є плани відкрити на цьому місці центр підготовки гірськолижників олімпійського резерву. Проте робота просувається надзвичайно повільно. Між іншим, Воловець — чималий залізничний вузол, маємо сполучення і зі столицею, і з Харковом, і з іншими великими містами України. Охоче підемо назустріч і тим підприємствам, які запропонують виробництво екологічно чистої продукції. Сировина — яловичина, баранина, шкіра, вовна, ліс, лікарські рослини — для нас не проблема.

Воловеччани й самі не сидять склавши руки, чекаючи земних благ виняткововo «зверху». Щоб не було проблем з прийманням та переробленням тваринницької продукції, створено спеціалізоване міжгосподарське підприємство. Тепер верховинцям не треба здавати худобину в сусідньому районі, її в нього приймуть на місці й одразу ж виплатять гроші. Вироби підприємства реалізовують у двох фірмових магазинах.

На одній з промислових філій приступили до виробництва електротенів для побутових приладів. Тут же планують освоїти випуск медичних інструментів, зокрема відомого апарату Ілізарова. У планах — і налагодження виготовлення порошкового харчування, використання відходів деревини тощо. Одне слово, думають люди. Їм би ще трішки державної підтримки. Тим більше, що її передбачено законом.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Коментар

ЗАХИЩАЙТЕСЬ, ПАНОВЕ!

НАРЕШТІ Мінекономіки, Мінсоцзахисту і Держкомжитлокомунгосп України переконалися, що перекладати тягар житлово-комунальних видатків на плечі промислових підприємств принаймні нелогічно. З одного боку, підприємства накручують ціни на свою продукцію, а з другого — соціальної справедливості при реалізації цих послуг населенню все одно не спостерігається.

Субсидіянтки.

Заступник міністра економіки Віктор Кальник зазначає, що подальше зволікання з лібералізацією цін на енергію для населення неприпустиме. За його словами, відшкодування населенням 60 відсотків собівартості цих послуг (що означає зростання їхньої вартості проти грудня минулого року у 1,5 раза) вже призвело у вересні-жовтні минулого року до зростання інфляції. Питання, однак, дискусійне. Адже відомо, що набагато гіршим подразником інфляції восени все-таки були стримувані протягом року ціни на сільськогосподарську продукцію. Це, до речі, чекає на нас і цього року. Принаймні, якщо підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги обійдеться бюджету у 85 трильйонів карбованців, то реформаторські зрушення в АПК, на думку спостерігачів, ніяк не менше 200 трильйонів. Як там не є, а Кабмін довів до відома населення, що відтепер встановлювати соціальну справедливість у житловому секторі будуть комісії з надання житлових субсидій.

За інформацією міністра праці Михайла Каскевича, торік ці субсидії одержувало близько мільйона сімей. Він визнає, що цього року їх кількість зросте. Боржників серед населення за користування житлоплощею, електроенергією, природним газом, водою та ін. побільшає, напевно, також. Попри запевнення, що ситуація зі зростанням оптових цін та інфляції торік була прогнозованою, важко повірити, що уряду до снаги знизити рівень інфляції цього року зі 180 відсотків до 36. Для цього слід щонайменше похитнути впевненість міністерських чиновників багатьох галузей народного господарства, що планово-адміністративна система управління не завжди відповідає реаліям життя. А поки що уряд вирішив, що інфляція в першому кварталі становитиме 14 відсотків. Мабуть, виходячи з того, що в грудні було 4,6. Аби якось підбадьорити населення у зв'язку з підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги, заробітна плата бюджетної сфери (окрім апарату управління) підвищується на 12 відсотків, пенсії на 27, пенсії по інвалідності, зокрема внаслідок аварії на ЧАЕС, допомоги, пов'язані з втратою годувальника — вдвічі. Якою мірою це підбадьорить — неважко здогадатися: платіжноспроможний попит населення не гумовий. Щоправда, в разі непередбачуваних інфляційних зрушень уряд обіцяє переглянути зарплату знову в бік зростання. Чи не зворушливо?! Реальна зарплата торік, справді, зростала. За рахунок чого? Наприкінці минулого року Міжнародна Організація Праці на підставі свого аналізу прийшла до висновку, що третина українців одержує в середньому 16 доларів на місяць на основному місці роботи і близько 30 доларів на стороні. Ще третина — їм заздрить. А тих, хто залишився, платня на житлово-комунальні послуги не обходить.

Сергій ВУСАТИЙ.

Київ.

Абзац-новини

***

- **Прес-служба НБУ повідомила, що з 1 січня 1996 року облікова ставка НБУ встановлюється розміром 105 відсотків річних. До цього облікова ставка становила 110 відсотків.**

***

- **З 1 січня ц.р. згідно з рішенням Нацбанку України норма обов'язкових резервів на залишки депозитних рахунків у іноземній валюті мала зрости з 5 відсотків до 15. Проте за наполяганням Асоціації комбанків правління Нацбанку України вирішило пом'якшити резервні вимоги, встановивши проміжну ставку в 6 відсотків.**

***

- **Починаючи з 1996 року, обсяг бартерних операцій не враховують до коштів на потреби підприємств. Це рішення, як сподівається Нацбанк України, спонукає суб'єктів господарювання здійснювати розрахунки за реалізацію продукції, виконані роботи та послуги через установи банків у безготівковій формі.**

***

- **На імпортерів підакцизних товарів у новому році очікував ще один сюрприз — підвищення ставок ввізного мита.**

Що посіяли...

І ДОСІ ВІЗ ПОПЕРЕДУ КОНЯ

УЖЕ П'ЯТЬ разів держава індексувала наші вклади в Ощадбанку. Що з того вийшло, міркуйте самі: якщо у 1991 році ви мали на ощадкнижці, скажімо, одну тисячу карбованців, то сьогодні за них можете отримати приблизно півтора мільйона. Не густо. Однак, як вважає начальник регіонального управління Ощадбанку Вінницької області Елла Мельник, надія на справедливість ще не втрачена...

Мова — про наступну грошову реформу. Досвід проведення подібних акцій у минулому засвідчує: кошти, що знаходились на вкладах, обмінювались у більших співвідношеннях, ніж ті, котрі зберігались на руках. Не думаю, продовжує Елла Валентинівна, що наша держава вчинить по-іншому. Тим паче, що якраз на реформу наші вкладники покладають велику надію.

Якщо говорити відверто, спершу банківські працівники передбачали, що клієнти повернуться до них спиною — кому хочеться мати справу з тим, хто, образно кажучи, пошиває тебе в дурні. Але, як це не дивно, сталося навпаки: масово рахунки не закривались. А кількість вкладів навіть зросла. Причому суттєво: якщо на 1 січня 1991 р. їх налічувалось трохи більше двох мільйонів, то нині цифра стала більшою на 1 млн. 424 тис. І це при тому, повторюю, що всі попередні заходи щодо індексації не дали бажаного результату — тогочасні суми вкладів так і не вдалось привести у відповідність з нинішніми.

Зараз, до речі, введена ще одна форма компенсації — майнові сертифікати (не плутати з приватизаційними сертифікатами номінальною вартістю 1 млн. 50 тис. крб., котрі також видає Ощадбанк). Їх видача почалася з грудня місяця, про що, на жаль, поки що знають далеко не всі. У кожного з нас вартість такого сертифіката буде різною: залежно від того, скільки коштів було на рахунку станом на 2 січня 1992 року. Так ось та сума нині збільшується рівно у 2.200 разів і виплачується... сертифікатом. А якщо рахунок давно закрито? Якщо кошти вже використано? Все одно належні суми будуть проіндексовані.

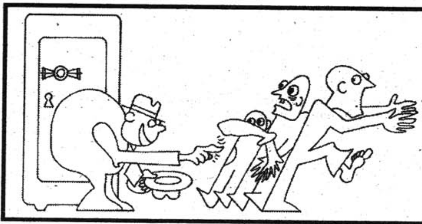
Дехто запитує, продовжує співрозмовниця, а чи не можна такі сертифікати використати, скажімо, для розрахунків за придбані в магазині товари тощо. Звісно, якщо збільшену у 2.200 разів суму видавали готівкою. Проте наявні сертифікати мають конкретне призначення — для приватизації державної власності. Дай Боже, щоб я помилилась (після цих слів Елла Валентинівна робить паузу, шукаючи в столі якісь папери), але ось познайомтесь з цифрами: в середньому по області приватизаційні майнові сертифікати отримала тільки третина населення. Люди просто не довіряють паперам, якими б цінними вони не були. Думаю, що нові сертифікати чекає те саме.

Головним болем для багатьох клієнтів Ощадбанку стала ще одна проблема — як повернути кошти за державну цільову безпроцентну позику 1990 року. Причому, кошти вносились під конкретний товар, вся сума одразу та ще й авансом. Найбільш дефіцитні товари розігрувались через лотерею у трудових колективах. Пригадую, одному з моїх колег дісталась облігація на придбання автомобіля «Жигулі». Яку суму поверне йому сьогодні держава натомість укладених тоді 8 тис. крб., важко сказати. Бо у постанові Кабміну від 31 жовтня 1995 р. серед товарів — поки що тільки холодильники трьох марок — «ЗІЛ», «Мінськ» та «Бірюса», пральні машини «Вятка», мікрохвильові печі та міні-трактори. Придбані під ці речі облігації держава почала викуповувати із розрахунку 2 млн. 508 тис. крб. за 100 рублів номінальної вартості облігації.

Якщо говорити конкретніше, то, скажімо, за облігацію на придбання міні-трактора її власнику виплатять аж 215 млн. крб., замість обіцяної пральної машини буде повернуто 10 млн. 32 тис. крб., холодильника залежно від марки: «ЗІЛ» — 25 млн. 80 тис. крб., «Мінськ» і «Бірюса» — 12 млн. 540 тис. крб. А мікрохвильову піч буде оцінено у 8 млн. 778 тис. крб. Як кажуть, і на тому спасибі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Чи не ошукають нас удруге?!

Сьогодні роздратовані, ошукані чи прогорілі вкладники становлять вельми могутню силу, спроможну вирішити долю будь-якої політичної боротьби. Тому є чимало охочих скористатися цим навзамін обіцянок розв'язати проблему повернення чи бодай компенсування заощаджень.

Приміром, в Севастополі відбулися збори «колишніх» вкладників під приводом зустрічі з мером. Щоправда, мера, а він був у від'їзді, репрезентував один з депутатів міськради.

Представники місцевої організації Кримської асоціації співвітчизників, що з самого початку зайняли президію, запропонували всім об'єднатися і вступити до цієї організації на тій підставі, що серед напрямів, записаних у її статуті, є соціальний захист громадян, а відтак і їхніх заощаджень. Чим іще займається ця організація, не пояснювали. Якийсь зацікавлений депутат розвинув перспективи перед присутніми. Слід, мовляв, вступити до організації, платити невеликі (?) внески, щоб хтось міг їздити по регіонах України і вербувати до лав нового об'єднання громадян, які не втратили надії. І навіть їздити до Росії запозичувати досвід у тамтешньої партії вкладників. А також наймати адвокатів для провадження справ з повернення заощаджень.

А загалом усе це нагадувало щось вельми знайоме. Вкладники, які щойно потерпіли від економічної чи фінансової «піраміди», з упевненістю записувалися до «піраміди» політичної. Де так само легко роздають щедрі політичні обіцянки та «дивіденди». Неважко спрогнозувати, що всі ці об'єднання, передусім, займатимуться своїми головними, як правило, далекими від вкладників політичними цілями і витрачатимуть на це членські внески.

Валерій ГОВГОЛЕНКО,
доцент, кандидат технічних наук.
Мал.Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

КУРСИ ВАЛЮТ	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖ		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Запоріжжя	188—191	130—131	38—39	193—194,5	135	40—41
Ужгород	180—185	123—126	35	187—189	130—133	39
Рівне	186	125	36	191	130	39
Херсон	187	125	37	194	132	39

Хроніка. Факти. Події

● *Москва*

Дума замислилася: хто ж її очолить?

У Росії розпочалася перша сесія новообраної Державної Думи. Обговоривши ситуацію, що склалася у селі Первомайське, депутати швиденько перейшли до вибору спікера парламенту. До другого туру вийшли Геннадій Селезньов, висунутий фракцією Комуністичної партії РФ, який отримав 216 голосів, і колишній спікер палати Іван Рибкін, підтриманий фракцією «Наш дім — Росія» і незалежними депутатами, який набрав 166 голосів. Учора мав відбутися другий тур голосування. У момент, коли верстався номер, результати голосування були ще не відомі.

● *Рим*

Чи давав хабарі, вирішить суд

Учора в Мілані розпочався судовий процес проти колишнього прем'єр-міністра Італії, «телевізійного короля» Сільвіо Берлусконі. Його звинувачують у корумпуванні офіцерів податкової поліції, яким, нібито, давали великі хабарі, щоб приховати справжні доходи «імперії» Берлусконі (приблизно трохи більш як 200 тисяч доларів). Сам Сільвіо Берлусконі рішуче відкидає звинувачення.

● *Белград*

Місто або поділять, або ні

Міністр закордонних справ Сербської Республіки Алекса Буха зажадав від світового товариства сформувати міжнародний арбітраж для розв'язання проблеми Сараєва, який остаточно визначив би статус боснійської столиці: вона залишиться єдиним містом чи її поділять за етнічною ознакою. Виступаючи з такою вимогою, А.Буха як прецедент використав модель Мостара, міста, де міжнародним посередникам не вдається примирити хорватів і мусульман. Якщо протягом 14 днів сторони, що воюють, не дійдуть компромісу, планують сформувати міжнародний арбітраж з урегулювання проблеми Мостара.

● *Вашингтон*

Переговори дійшли до другого туру

Другий раунд сирійсько-ізраїльських переговорів, пов'язаних з укладенням мирного договору між цими країнами, відкриється 24 січня у штаті Меріленд за сто кілометрів від столиці США. У переговорах «має намір активно взяти участь» державний секретар США Уоррен Крістофер.

● *Ашгабат*

Цивілізованим країнам домовитися легше

Туркменистан гарантує одержання Україною туркменського газу в 1996 році відповідно до домовленостей, заявив Президент Туркменистану Сапармурад Ніязов на зустрічі з послом України в цій країні Вадимом Чупруном. За словами Президента, незважаючи на заборгованість за поставки, у 1995 році вперше за чотири роки незалежності України і Туркменистану відносини набули більш «цивілізованого характеру».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Коментар

Війна під Первомайським: результатів не буде, лише наслідки

ЧЕСНО кажучи, не вірилося, що російське керівництво зважиться на штурм села Первомайське: адже бойовики Радуєва утримували там близько 200 заручників, і обіцянки знищити їх у разі атаки федералів на жарти не скидалися. Але кремлівське керівництво вирішило вдарити. І вдарило — по бойовиках, заручниках і, вкотре, по власній репутації.

Безсумнівно, мало хто схвалював терористичну акцію Радуєва в дагестанському місті Кизлярі. Було природне обурення: знову гинуть невинні люди, дудаєвці знову прикриваються вагітними жінками. Був подив: в чому завинили перед Чечнею дагестанці, теж мусульмани?.. Але за кілька днів ці запитання та міркування відійшли на другий план, бо що більші враження та емоції викликали дії Москви у відповідь.

Пообіцявши бойовикам випустити їх до Чечні і гарантувавши цим безпеку заручникам, у Кремлі згодом вирішили, очевидно, перегравати й зупинили колону в Первомайському. Чи розуміли російські властителі, що в разі штурму в заручників лишався невеселий вибір: померти від рук дудаєвців або від російських снарядів та ракет? Безперечно, так. Та все ж у Москві вирішили заплющити на це очі. Показово, що в телеінтерв'ю в день початку штурму, 15 січня, Президент Єльцин жодним словом не обмовився про долю тих нещасних людей. Сказав лише: «Вулиці села було задимлено, щоб дати заручникам можливість втекти». Можна було б з цього «розрахунку» посміятися, коли б не було так сумно. Слова Єльцина ще раз підтверджують: конкретного плану «операція зі звільнення заручників» щодо останніх не мала. Та й згодом її «перейменували» — на «операцію з ліквідації терористів».

Постає запитання: чим з моральної точки зору дії російського керівництва відрізняються від дій бойовиків Радуєва? «Усі можливі шляхи мирного розв'язання ситуації було вичерпано», — йшлося в офіційній заяві Центру громадських зв'язків Федеральної служби безпеки РФ. Чи справді так? Шляхів для мирного розв'язання або уникнення ситуації було кілька: перший, наприклад, — не пропустити бойовиків до Дагестану (а ФСБ мала інформацію про їхні наміри), другий — якщо вже так сталося, то випустити їх до Чечні, не ставлячи під смертельну загрозу життя заручників.

Окрім останнього міркування, другий шлях приніс би Москві ще й певний політичний виграш, адже до штурму Первомайського акція дудаєвців, санкціонована самим генералом, мала вельми непривабливий вигляд. Але «досягнення» Москви затьмарили скоєне «вовками» Радуєва.

Хоч би чим скінчилися події під Первомайським, для Росії вони не матимуть результату — лише наслідки. Це — перенесення бойових дій на територію Дагестану, ще одне зруйноване село; нові втрати, нові акції терору (а перші «ластівки» уже є) і, що найнебезпечніше, — можливий новий спалах війни в самій Чечні. Що стосується долі заручників, то залишаться вони живі чи ні, це, схоже, мало цікавить і російських керівників, і дудаєвців. На першому місті — політичні амбіції.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Портрет політика

Переговори вестиме колишній «жіночий голос»

ПЕРШИЙ глава уряду Держави Ізраїль Давид Бен-Гуріон якось сказав: Троцький ніколи не був політиком. Хіба це політика — ні війни, ні миру? Вибирають або війну з усіма її наслідками, або мир, за який треба платити...

Шимон Перес почув ці слова від свого кумира тоді, коли мав ледве 18 років. Юнак більше мріяв про кар'єру письменника, ніж політика. Його репортажі «Зі щоденника жінки» мали просто шалений успіх. Навіть скупі на добрі слова критики не забули відзначити: «Нарешті в літературі мовою іврит зазвучав сильний та чистий жіночий голос».

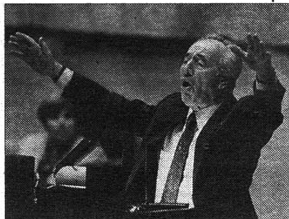
Прем'єр-міністр Держави Ізраїль Шимон Перес народився в серпні 1923 року в польському містечку Вишнява. Батько працював лісником, мати поралася по господарству, отож головним вихователем Шимона був його дід. Колишній чоботар, він прекрасно знав єврейську поезію та Тору. У дев'ять років Шимон Перес почав писати вірші.

Коли йому виповнилося 10, сім'я емігрувала до Палестини. Там Шимон закінчив престижну гімназію, долучився до молодіжної сіоністської організації «Ноар ха-Овед» і вже у 18 років став її секретарем. Власне, з цього і розпочалася його політична кар'єра.

У кінці 40-х років Шимон Перес переступив поріг Кабінету міністрів: тодішній міністр оборони взяв 27-річного юнака у помічники. Минуло трохи більше десятиріччя — і колишній помічник усівся у міністерське крісло, очоливши оборонне відомство. Така швидка кар'єра не могла залишитись непоміченою. Одразу знайшлися супротивники, які звинувачували Переса у розтринькуванні грошей на військово-промисловий комплекс. Але були й друзі, які вважали, що Пересу вдалося втілити в життя наукові дослідження, забезпечити незалежність та могутність Ізраїлю.

1959 року під час виборів до кнесету він так сформулював своє кредо: «Довжина Ізраїлю здобута його солдатами і селянами. Ширини він позбавлений через наявність арабських країн. Висота Ізраїлю — у досягненнях його вчених та інженерів, системі освіти і загальному інтелектуальному рівні».

Більш як тридцять років він витратив на те, аби дістатися верху державної піраміди. Іронія долі: допомогла Пересу куля, що влучила у його попередника і соратника Іцхака Рабина. Сьогодні Шимону Пересу випав шанс увійти в історію, продовживши мирні переговори з урегулювання конфлікту на Близькому Сході. Дехто в Ізраїлі сумнівається, що новому прем'єрові це вдасться. Пересу до подібних закидів не звикати.

«Коли я створив атомний реактор у Дімоні, — читаємо ми в його мемуарах, — мене називали шарлатаном. Коли я заклав основи авіаційної промисловості, дуже авторитетні люди казали, що я торгую білими слонами. Коли я закуповував зброю у Франції, деякі наші політики вимагали, щоб я не морочив їм голову. Сьогодні мене вже не цікавить, що про мене говорять. Я знаю своє завдання і виконаю його до кінця».

Наталя ФІЛІПЧУК (за матеріалами зарубіжної преси).

У парламенту свої зв'язки. Міжнародні

ЩЕ ДОНЕДАВНА Україна була маловідомою європейською державою. Тепер з цим можна посперечатися. Подивіться лише на перелік країн, де побували делегації Верховної Ради, — і вам не потрібно буде вивчати географію. Про роботу відділу міжпарламентських зв'язків розповідає його завідувач Анатолій ШЕВЧУК:

— Торік керівництво Верховної Ради 107 разів зустрічалося із зарубіжними колегами. До Києва приїздили делегації парламентів Вірменії, Австралії, Угорщини, Кувейту, Швеції, Болгарії, Лівану. Українські депутати на чолі із Головою Верховної Ради Олександром Морозом їздили до Республіки Корея, ФРН, Молдови, брали участь у роботі Парламентської Асамблеї ОБСЄ та Ради Європи, ЦЄІ — у Варшаві.

Великі перспективи ми вбачаємо і в праці з країнами Далекого та Близького Сходу. Досвід стрімкого переходу від економічної кризи до цивілізованих ринкових відносин Україні теж піде на користь. Після поїздки української делегації до Сеула, корейські депутати під час розгляду проекту держбюджету на 1996 рік побажали розширити економічні зв'язки саме з Україною. Нині ведуться переговори про спільне удосконалення телекомунікаційних мереж, випуск корейських автомобілів в Україні, а також будівництво енергетичних об'єктів у Кореї.

Хоча 1995 року ми здебільшого приймали зарубіжні делегації, особливо напередодні вступу України до Ради Європи, але були і ділові візити до інших держав. Наприклад, до Німеччини. Голова зовнішньоекономічного комітету бундестагу К.-Л.Хорнхус сказав тоді, що такі зустрічі ліквідують дефіцит інформації про Україну.

Світлана ГАМОВА, «Голос України» (з Кишинева)

Віце-прем'єри України і Молдови домовились дружити митницями

«ДЛЯ НАС немає іншої альтернативи, ніж жити дружно, — зазначив під час свого візиту до Кишинева віце-прем'єр-міністр України Анатолій Кінах. — Ми — сусіди, і цим усе сказано».

Урядова комісія з торговельно-економічного співробітництва, з якою Кінах прибув до Кишинева, досить напружено відпрацювала час свого перебування в Молдові.

Головна тема — двосторонній митний союз, який, втім, з часом може стати і багатостороннім на зразок Росія— Білорусь—Казахстан—Киргизстан. Передусім потрібно привести у відповідність законодавства двох держав, а також парафувати двосторонні угоди, наприклад, про неприпустимість подвійного оподаткування. Віце-прем'єр України на прес-конференції в Кишиневі зазначив, що цей документ уже передано у Верховну Раду, і висловив надію, що до кінця березня його ратифікують як у Кишиневі, так і в Києві. Зазначений термін не випадковий. На початку весни має відбутися чергова міжурядова зустріч у Києві. На першому етапі підготовчої роботи зі створення митного союзу між Молдовою та Україною сторони домовилися виконати вже підписане положення про вільну торгівлю.

Анатолій Кінах і його молдавський колега Валентин Кунєв спільно з експертами обговорили вельми значуще для Молдови питання: взаємного визнання власності. Йшлося головно про санаторії та будинки відпочинку на українській території, які Молдова вважає своїми. Поки що зупинилися на тому, що експертні групи з кожного з цих об'єктів до 1 квітня (початок оздоровчого сезону) складуть спеціальні і докладні протоколи. Експертиза має повною мірою висвітлити витоки фінансування оспорюваних оздоровниць і всі пов'язані з цим питання. Рішення ухвалено тільки з житлового фонду, комунальних структур, які обслуговують об'єкти. Їх визнали власністю України.

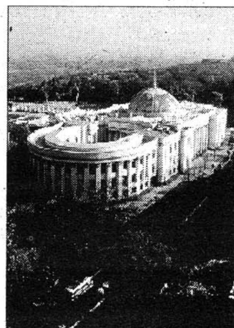
ДЕРЖАВА І ПРАВО

7 стор. **Про «чорні діри», які час від часу виникають у нашому бюджеті, а також про те, як нехтують Закон.**

9 стор. **Чи може помилятися суддя? Про пристрасті, які спричинив опублікований у «ГУ» матеріал «Контужена Феміда».**

11–12 стор. **Проблеми формування енергоринку України.**

12 стор. **Про роботу спецслужб, які охороняють найвищих державних осіб, читайте у статті «Ох, рано встає охорона».**

Як вони нас перемагають

ЩЕ ДОНЕДАВНА, за «старої радянської влади», мене завжди дивував страх чиновної особи втратити посаду. Не роботу — роботу цінує кожна нормальна людина, а саме посаду, свою причетність до влади. Я щиро дивувався, чому тямущі спеціалісти, на своєму місці люди рішучі, мислячі, здатні приймати нестандартні рішення, потрапляючи до номенклатурних коридорів, ставали полохливі й боязкі.

На той час я працював на будові, шанобливо ставився до авторитетних інженерів і дозволяв собі мати власну думку й не погоджуватися з рішенням, прийнятим на будь-якому рівні, коли в ньому був відсутній здоровий глузд. Чого мав боятися, коли майстрів і виконробів бракувало в кожному будуправлінні? Та от що цікаво... Радянський чиновник мав дивовижний інстинкт самозбереження, і якщо він навіть боявся сказати «так», хоча розумів, що йому пропонують щось потрібне, то дуже рідко ставав на заваді, як то кажуть, з принципу. За це могли й сім шкур зняти.

Що мене вражає тепер? На всіх рівнях владної ієрархії процвітає якась демонстративна безбоязність. І цілковита безкарність. Звичайно, не треба бути тонким психологом, щоб зрозуміти причини цього явища — нинішній державний службовець позбавлений пільг і привілеїв, порівняно з «крутими бізнесменами» платня — злиденна, громадського визнання — нуль.

А тим часом саме апарат і є рушійною силою соціальних та економічних реформ. Будь-яке рішення вищої влади по дорозі до народу може всохнути в цьому середовищі, наче у пісках Сахари. Та сама доля спіткає будь-яку ініціативу знизу, навіть коли вона приваблива для верхів.

Так за волею долі вийшло, що з незалежних виконробів, потім — з вільних кооператорів до чиновницького середовища потрапив і я. Попрацював головою райвиконкому, під час останніх виборів обрали головою Одеської міської Ради. І уїдливий читач тепер вправі запитати — чи боюся сам тепер втратити посаду?

Сказати, що я не ціную нинішнє своє становище, не можу. Це неправда. Одна справа керувати мільйонним містом, інша — повернутися «на круги своя» до кооперативу, який, до того ж, зачахнув. Втішає, що мене ніхто не може зняти, грюкнувши кулаком по столу. Та ніхто під час нових виборів і не призначить. Усе залежить від волевиявлення городян. Вважатимуть, що я не справдив їхні сподівання, не виконав передвиборні обіцянки — і скатертю дорога.

Стародавній філософ якось сказав, що кожна перемога приховує в собі зерня майбутньої поразки. Добиваючись довіри одеситів під час виборів і до Верховної Ради, і до міської Ради, я чудово розумів, що до дванадцяти подвигів Геракла не додам жодного і не розв'яжу помахом чарівної палички проблем, що нагромаджувалися протягом десятиріч. Ветха, занепала Одеса могла б відродитися лише за однієї умови — достатньої кількості грошей. На міський транспорт, на реконструкцію і спорудження доріг, житла, щоб виселити, нарешті, людей з комуналок, на реставрацію архітектурних шедеврів, забезпечення міста водою й теплом... (Один гострий на язик одесит казав мені — з грошима то й дурень зробить. А ми тебе обрали, щоб ти зробив без грошей).

Я не такий наївний, щоб не розуміти — грошей ніхто не дасть. Чудово розумів, що економіка України являє собою руїну. І все ж на самому початку своєї роботи у міськвиконкомі припустився помилки, якою пишаюся. Ми визначили в місті рівень соціального захисту вартістю у два трильйони карбованців. Ми встановили безплатний проїзд у міському електротранспорті, безплатне утримання дітей у дошкільних закладах, безплатне харчування школярів, муніципальні надбавки для працівників народної освіти, охорони здоров'я, міліції тощо. Через спеціально створений міський Центр соціальної допомоги підтримуємо пенсіонерів, багатодітні сім'ї, інвалідів, малозабезпечених. За цей «популізм» міськвиконком і мене особисто нещадно критикували і так звані опозиціонери, і, на жаль, обласне керівництво. За їхньою логікою, гроші треба було б витрачати «на державу», а ми влаштовуємо «подачки»...

Лихо в тому, що навіть коли б ми згорнули всі соціальні програми, коштів на відродження Одеси все одно не вистачило б.

І тут ми маємо для досягнення взаєморозуміння в подальшій розмові домовитись — що важливіше, яким шляхом іти? Взяти курс на найсуворішу, драконівську економію в руслі неквапливого розвитку реформ або більше заробляти? Перший варіант хороший тим, що ми убогі й безпорадні, як усі, й це нікого не дратує. Другий передбачає пошук нестандартних шляхів, які суперечать загальноприйнятому кодексові інструкцій і приписів. Шлях цей тернистий, я дохочу наспотикався на ньому, коли обстоював право для Одеси створити вільну економічну зону. Всі начебто були за ВЕЗ, та ідею обклали таким частоколом заборон і погоджень, що таки згубили. Кому покращало?

Як влучно зауважив класик, кожна нещаслива родина нещаслива по-своєму. То дайте ж кожному місту бути щасливому на свій кшталт. У нормальних, не доведених тоталітаризмом до стану зомбі державах ні в кого не викликає непорозуміння (а поготів заздрості), що є міста красивіші, багатші, і є — не такі. Географічне положення, природно-кліматичні умови, традиції тощо — все це розумні люди використовують для власної вигоди. Хто більше, хто менше. Залежно від кмітливості, господарності й розпорядливості міської влади. І єдина та найголовніша відмінність її від наших виконкомів у тому, що вона в місті — господар. Не на папері, а справжній.

Так ми підійшли до першопричини наших нещасть — самоврядування. Точніше, відсутності такого у великих і малих містах України.

Якщо дозволите, наведу один приклад з «того» життя. Ще працюючи головою райвиконкому, я опинився у складі одеської делегації у нашому місті-побратимі Балтиморі. На відміну від Одеського порту, гавань там — у центрі міста — вразила мене тим, що це був не «ліс» портових кранів, а зона веселощів, відпочинку й торгівлі. І важко було повірити, що півтора десятка років тому це було смердюче, брудне місце, де сновигали зграї щурів. Муніципальна влада за суто символічні ціни порозпродувала землю в порту діловим людям, які у відповідності з проектом реконструкції за лічені роки перетворили клоаку на красуню-набережну. Тепер у виграші місто — воно має чим пишатися і одержує до муніципального бюджету податки; у виграші й балтиморці — податки йдуть на нагальні потреби міста — одне, і не треба закривати носа, як проїздиш повз гавань, — друге.

Основа самоврядування — комунальна власність. Так історично склалося, що виконавчі комітети наших міст (хто більшою, хто меншою мірою) латали дірки в міському господарстві, а головна вартість міського голови полягала в умінні вибити для міста гроші. Не хочу критикувати діяльність своїх попередників, але, обійнявши посаду, я одержав десь близько 650 мільярдів боргів і ту Одесу, котра викликає скрушні зітхання у городян і гостей. Ми були першим містом в імперії (ще царській), в якому побудовано водогін, пустили трамвай, освітили вулиці, ми успадкували чудові архітектурні ансамблі і... легенди про веселу, безжурну вдачу і заповзятливість одеситів.

Одним із перших рішень нашого виконкому було створити заповідну зону «Стара Одеса». До 200-річчя Одеси ми одержали від уряду країни запевнення в тому, що нам буде передано всі права на заповідну зону. Надихнутий таким сприятливим початком, виконком почав розробляти проект спорудження теплової електростанції — першої комерційної в країні, передачі до комунальної власності ряду підприємств, одне слово, ми націлилися на формування комунальної власності. Бо ж керувати й розпоряджатися можна тільки тим, чим володієш, — це прописна істина.

За півтора року ми звертались до Президента і уряду країни з цілою низкою пропозицій щодо поділу державної власності на загальнодержавну та комунальну. З чого ми виходили? Централізована планова система виявилася малоефективною і протягом останнього десятиріччя практично була зруйнована. Тому логічно керувати з центру лише тими об'єктами, що служать безпосередньо для життєзабезпечення держави. Решта, пов'язані із задоволенням потреб населення на місцях, передати місцевим органам управління. До речі, наші пропозиції випливали з логіки президентського Указу про зміцнення основ економічної самостійності міст. Але про те, що цей Указ так і залишився гарним побажанням, промовисто свідчить хоча б те, що в Одесі не належить місту навіть... міський водогін...

Одеса як найбільший морський торговий центр України потребує сучасних систем транспорту і зв'язку. Я вважаю принизливим для одеситів (та й взагалі для громадян України) те, що вони роками стоять у черзі на встановлення телефону. Незадоволений попит у нас — 300 тисяч телефонних номерів.

Ми знайшли серйозного партнера, що погодився вкласти чималі кошти в модернізацію міської телефонної мережі, це — німецький концерн Даймлер-Бенц. Уклали відповідну угоду. Погоджувався концерн і взяти участь у модернізації аеропорту. Але інвестори, і це їхнє право, ставили умову — гроші вони вкладатимуть за додержання певних гарантій, для них краще мати справу з власником-містом. Але і ОМТЗ, і аеропорт перебувають у загальнодержавній власності, під владною рукою обласної держадміністрації. І хоча на найвищих ієрархічних рівнях ми начебто знайшли розуміння, наші пропозиції було схвалено позитивними резолюціями, коли справа дійшла до остаточного рішення, область висловилася рішуче проти: «Передання міської телефонної мережі у комунальну власність міської Ради призведе до руйнування єдиної державної мережі електрозв'язку, негативно позначиться на оперативному управлінні господарським комплексом, стані обороноздатності, державній безпеці тощо, особливо за надзвичайних умов».

Скільки читаю цей висновок, щоразу думаю: що ж ото за підступна потвора отака, міська Рада, котра здатна, перебравши міський телефонний зв'язок під свою орудку, заподіяти шкоди безпеці держави? Я вже мовчу про те, що нинішній стан нашого зв'язку вже завдає істотної шкоди і обороноздатності країни, і народногосподарському комплексові, оскільки він не здатний сприяти оперативному управлінню... І хоч би кого за те проти шерсті погладили!..

Либонь, підозра, що міськвиконком якось підірве міць і обороноздатність України, спонукала держадміністрацію виступити проти створення під нашою орудою заповідника «Стара Одеса», будівництва ТЕЦ, яка врятувала б місто від дефіциту тепла та електроенергії, передання в комунальну власність автотранспорту тощо. Як кажуть в Одесі, ви сміятиметесь, але всі наші пропозиції було відкинуто. Майже три десятки листів на адресу Президента і уряду зі схвальними резолюціями було спущено апаратові для рішення і там знайшли вічний спокій.

Є спокуса витлумачити ситуацію примітивно — міська і обласна влади в Одесі конфліктують з причин мерзенності характерів, непоступливості чи то Гурвіца, чи то Боделана, чи то Гурвіца й Боделана разом узятих. Та, коли йти за такою логікою, доведеться визнати, що під час останніх виборів до місцевих Рад Україна одержала всуціль скандалістів. Можна на пальцях перелічити обласні центри, де панують мир і злагода між адміністраціями та міським керівництвом. І все з тієї самої причини — розмежування повноважень, комунальна власність.

Саме час поставити питання: чому це відбувається? Тут нам доведеться повернутися до певних відкриттів часів горбачовської перебудови. Зроблені передовою тогочасною публіцистикою, вони міцно опанували суспільну свідомість. Головна причина застою — всевладність адміністративно-командної системи, державна власність — нічия власність, а тому «безгосподарна», комуністична ідея як така непогана, та спотворена сталінщиною, бюрократичний апарат — могильник передових ідей. Ці відкриття (чи, коли хочете, одкровення) стали відправною точкою політичних та економічних реформ в СРСР. Вони були такі гранично прості й доступні, такі, здавалось, і очевидні, що нікому й на думку не спадало перевірити їхню істинність, довести не журналістсько-письменницькими розумуваннями, а аргументованими дослідженнями економістів, філософів, політологів. Чи пам'ятаєте, як депутати тієї, першої демократичної Верховної Ради СРСР гомерично реготали і глушили глузливими оплесками слова колишнього голови Радміну, який твердив, що перехід до ринкових відносин мав бути плановий, а самі ці відносини — регульовані? «Не можна бути трошки вагітною!» — вирішили депутати...

Як на мене, впроваджені в суспільну свідомість ідеологеми були хибні. Не було в нас ані всевладності адміністративно-командної системи, ані нічиєї власності, ані спотворення ленінізму сталінізмом. То що ж тоді було, запитаєте?

Почавши працювати в Жовтневому районі Одеси, де, по суті, немає промислових підприємств, але висока концентрація всіляких торгів і контор, я з перших же днів зіткнувся з тим, що за директором кожної крамнички завжди стоїть хтось вельми могутній. Тоді ще були райкоми та обком, і варто було нам взятися до наведення порядку в торгівлі, як «вертушка» не змовкала. «Це ви, звичайно, вірно вирішили, але там є Іван Васильович, то ви з ним не надто круто...». Надзвичайно цікава ситуація була з «Комісіонторгом», що включав у себе велику мережу магазинів, які торгували чим завгодно, але які палко полюбляло все високе начальство за реалізацію конфіскату. Товари з митниці знали дорогу лише до підсобок, далі — за «пільговими» цінами розходилися по начальству. Варто було зачепити це зміїне кубло, як здійнявся «дев'ятий вал» обурення. Те саме було з об'єднанням «Пасаж». Хоча «було» — слово неточне. Нині директор «Пасажу» перебуває в слідчому ізоляторі, але яких дій — тонких і могутніх — вживала якась таємнича сила, щоб зареєструвати підслідну кандидатом у народні депутати Верховної Ради під час останніх виборів! Цей факт знадобиться в подальших міркуваннях, запам'ятайте його.

Комерціалізація у нас в країні почалась не з торгівлі і не з появи нових кооперативів. Першою купила непохитну адміністративно-командну систему. Кожен чиновник з номенклатури мав свою годівничку і у владних структурах обстоював інтереси «свого» заводу, торгу, колгоспу чи пивного ларка.

Висування на посади відбувалося не за діловими якостями, а за принципом — свій чи не свій. До початку перебудови цей процес було успішно завершено, тіньову власність сформо-

(Закінчення на 6-й стор.).

Як вони нас перемагають

(Початок на 5-й стор.).

вано. За формою вона залишалася державною, по суті — приватною. Ми ще не навчилися вимовляти слово «приватизація», а вона вже скінчилась.

Здавалося б, ставши фактичним власником державної власності, апарат буде зацікавлений у юридичному закріпленні своїх прав. Але в такому разі тіньові власники вийшли б до відкритого океану ринкових відносин з усіма наслідками — конкуренцією, сплатою податків, банкрутством тощо. Вони зробили розумніше. Зрікшися «старого світу», із завидною легкістю поховавши матір-годувальницю КПРС, номенклатурна гвардія зберегла за собою ключові посади у структурах державного управління. Досить побіжного аналізу — хто ким був і хто звідки прийшов у чиновники районних, обласних адміністрацій, у вищі ешелони державної влади — майже всуціль «колишні», досить проаналізувати, хто став фундаторами й керівниками комерційних банків, найбільших концернів і акціонерних товариств в Україні, щоб зрозуміти, хто нині ходить у господарях життя. І країни також.

Уважний спостерігач мав би помітити, що на одному з недавніх засідань Кабінету міністрів постало питання про створення спеціальної служби з експертизи рішень, що їх приймає уряд, з точки зору їх сприяння кримінальним структурам. Ми вже давно й відверто говоримо про існування лобі в парламенті, в уряді. Просторікування про боротьбу з корупцією, попри грізні постанови й обіцянки, вже не викликають нічого, крім гіркого сміху. Ніхто не знає справжнього співвідношення в державі власності загальнодержавної (нібито державної), тіньової й приватної.

Нині найвигідніші капіталовкладення — у політику та в політиків. Те, що тіньовий клас власників вкладає в політику з чорного ходу, він потім одержує сторицею через парадні двері з килимовими доріжками.

Оце вам відповідь на запитання, чому ані минулий, ані нинішній склади Верховної Ради так і не прийняли основоположних, ключових законів про землю, про велику приватизацію, про нещадну боротьбу зі злочинністю. То чи варто дивуватися, що підслідні у нас балотуються до парламенту?

Тепер саме час нам повернутися до того, як Одеський виконком і Рада взамін комунальної власності одержали дулю. Я не маю іншого пояснення, крім того, що ми зазіхнули на вже давно поділене і «приватизоване». Можна було б змиритися, якби нам відмовили, а самі розгорнули б спорудження новітнього аеропорту, теплоелектростанції, сучасного зв'язку тощо. Та нічого не роблять і ніколи не робитимуть. Свої, тіньові капітали корумповані апаратники не витрачатимуть, а зарубіжні інвестори аж ніяк не дурні, процеси, що відбуваються в нашій країні, вони відстежують куди прискіпливіше, аніж наші правоохоронні органи, і ані копійки до квазідержавної власності не вкладатимуть.

Питання питань — хто за все це відповість? Відповідати доведеться тим, хто одержав кредит довіри у народу. Гадаю, передусім — Президент і його команда. Вкупі з нею і всі ті, хто поділяв його політику в передвиборній боротьбі, хто в очах народу і громадській думці є носієм демократичної ідеї.

У нас в Одесі є «солодка парочка» видань, котрі з приводу кожної «поразки» міськради співають і танцюють. Та от питання: якщо ми — переможені, то що одержує місто, що одержує мільйон одеситів — громадян України? Що конкретно зробили чи можуть зробити для них переможці?

Межа зубожіння, на якій ми стоїмо вже давно, вигідна, либонь, лише одній політичній силі — крайній лівій. Неокомуністам. Вони тепер активно переконують народ, що ота, радянських часів, компартія була бякою-замазякою, а от вони — нові та ідейні, втілять комуністичні ідеали в життя. Чим гірші справи в місті й області, тим гучніші голоси за денонсацію Біловезької угоди, за повернення до Радянськогно Союзу, що, по суті, підкреслюю це особливо, є прямою боротьбою проти незалежної держави. Не можна повернутися до СРСР, не розтоптавши державний суверенітет. Та от якось неділі дивлюся програму нашого телебачення на державному каналі — три великих блоки, йдучи один за одним, устами комуністів проголошують саме це. Ну, скажіть, де ще, в якій державі державне телебачення боротиметься... з державною політикою, Президентом і урядом?

Комуністичні ідеали гарні й привабливі у біблійних переказах. Світовий довід учить, що втілення їх на практиці супроводжується кров'ю і стражданнями. В одному з фільмів колишніх часів червоний командир проголошував: хто проти щастя — три кроки вперед! Розстріляю на місці. Без цього не було й не буде ані праведного ленінізму, ані спотвореного сталінізму. Та в комуністичній ідеології є одна струна, що співа райським голосом і відлунює в душах мільйонів. Це тонка гра на соціальному утриманстві, що стало генотипом радянської людини. Хай нам дадуть дешеві продукти, дешеву освіту і охорону здоров'я тощо. Ніхто не каже — за яку ціну. Ніхто й знати не бажає — за яку ціну. Головне, щоб не заробити, а одержати.

Чи зацікавлений клас тіньових власників у тому, щоб зберегти статус-кво, не допустити у практику повсюдного життя прогресивні форми і методи управління містом, областю, країною? Безперечно! Якщо тіні збережуть свій вплив у «тіні». Вони непереможні, поки в «тіні».

Якось я прочитав цікаву історію. В одному з НДІ вирішили ліквідувати віварій — білих мишей, піддослідних кролів, пару змій.

Сторожеві дяді Миколі виділили за роботу ката натуроплату — казенний спирт. Сторож пригадав, що змії полюбляють харчуватися гризунами, і вечорами став влаштовувати собі «вистави»: до клітки зі зміями пускав двох-трьох мишей і з насолодою дивився, як плазуни знищували свої жертви. Аж раз він вирішив проекспериментувати, скільки мишок з'їдять плазуни, якщо пустити їх до клітки з гризунами. Хиляючи спирт «потрошку», він спостерігав за бенкетом, а потім, вимкнувши світло, заснув. Яке ж було його здивування, коли, прокинувшись, побачив у клітці два зміїні скелети і мишок, які вмивалися. Річ у тім, що затемна ляклиі мишки ставали хоробрі й діяли навалом...

Отак вони, тіньові, поїдають нині нас. То що, терпітимемо?

Едуард ГУРВІЦ,
народний депутат України.
Одеса.

Добропільська дилема

За результатами роботи комісії Верховної Ради

Випадок, який стався в Добропільському районі, що на Донеччині, — неординарний навіть для нашого, багатого на всілякі «чудасії» сьогодення. Ситуація, яка склалася тут, м'яко кажучи, тупикова. Одним словом її можна охарактеризувати як двовладдя. Це не лише відверте протистояння двох гілок місцевої влади, а й розмежування серед населення — як за політичними, так і особистими вподобаннями. І все це відбувається на тлі затяжної кризи в агропромисловому комплексі району, який ще донедавна був серед кращих в області.

«Добропільська справа» виявилася такою, що її, здається, сьогодні не в змозі вирішити ні місцеві керівники, ні обласна влада. Про це свідчить і нещодавній приїзд на Донеччину спеціальної комісії Верховної Ради України, яка працювала тут майже тиждень. Але до остаточного резюме, мабуть, ще далеко...

Голова скаржиться...

У своїй скарзі, яка надійшла на ім'я Голови Верховної Ради України, голова Добропільської райради В. Стрипаченко повідомляє, що з порушенням статті 46 Конституційного договору, інших законодавчих актів його не затверджено головою місцевої райдержадміністрації. Натомість розпорядженням голови Донецької облдержадміністрації В. П. Щербаня від 30 жовтня 1995 року з порушенням законодавства першим заступником голови Добропільської райдержадміністрації призначено В. Ровного. На нього покладено повноваження з виконання обов'язків голови райдержадміністрації. Свого часу В. Ровний разом із В. Стрипаченком балотувався на посаду голови Добропільської райради, але набрав тоді лише 4 тисячі із лишком голосів, тобто майже вдвічі менше, ніж його основний і, до речі, єдиний конкурент. Сам Віктор Миколайович Стрипаченко вважає, що протягом останнього часу він особисто зазнавав морального і психологічного тиску з боку працівників владних обласних структур. Розв'язкою і стала жовтнева сесія райради, на якій заступники голови Донецької облдержадміністрації С. Скубашевський та Г. Омельяненко висунули вимоги, щоб він добровільно полишив свою посаду, «підключили до цієї акції» депутатів райради, унаслідок чого сесія прийняла рішення визнати роботу райвиконкому незадовільною, а йому як голові райради висловлено недовіру.

На сесії і після неї

Справді, 26 жовтня розпочалася восьма сесія Добропільської райради, яка, а це з'ясувалося опісля, мала стати «доленосною» як для окремих керівників району, так, певне, і для всього його населення. Принаймні, такий хід подій хотілося бачити багатьом. Та чи так сталося, як гадалося. До цього ми ще повернемося... А зараз іще раз проглянемо матеріали цього представницького заходу, який мав своє продовження ще й 1 листопада, ознайомимося з сьогоднішньою ситуацією в районі...

У роботі сесії, окрім місцевих депутатів, голів сільрад, керівників господарств, підприємств, установ району, взяли участь представники облдержадміністрації, депутат Верховної Ради України В. Кочерга, консультант адміністрації Президента України І. Толмачов... Основним питанням порядку денного став звіт виконкому Добропільської райради про свою роботу за майже 14-місячний період. Фракція комуністів — до речі, єдина фракція в райраді — подала пропозицію винести на обговорення і питання щодо довіри-недовіри голові райради В. Стрипаченку. Зауважимо, що цьому передувало аналогічне звернення групи депутатів в обласну Раду.

Заслуговує на увагу подальший хід подій на сесії. Одним із перших на ній виступили заступники голови облдержадміністрації, які запропонували розглядати ці два питання разом... В обговоренні взяло участь понад 20 чоловік. Серед них, до речі, були і голова Добропільської міськради М. Жук, народний депутат України В. Кочерга, керівники місцевих господарств тощо. Але утрималися, хоч як дивно, голови сільрад. Переважна більшість промовців пропонувала визнати роботу райвиконкому незадовільною, істотно не зупиняючись при цьому на недоліках у роботі його управлінь і відділів. Не було конкретних пропозицій щодо поліпшення їхньої діяльності, подолання кризи в сільськогосподарському комплексі, в сфері обслуговування району. Натомість добряче перепало самому В. Стрипаченку — як керівнику і організатору роботи райради, її виконкому. Детально зупинялися навіть на особистих рисах його характеру. І здебільшого ця оцінка була негативною, а часом і упередженою.

З такою конче критичною позицією більшості не погоджуються — і, певне, не без підстав — голова постійної комісії з питань депутатської діяльності, депутат райради В. Батицький, деякі його колеги та керівники місцевих підприємств. Вони слушно зауважують: у незадовільній роботі райвиконкому винен не лише голова, а щодо питання довіри йому, то таке має і може вирішити згідно законодавства лише народ, який обрав В. Стрипаченка, тобто його виборці. А зробити це можна тільки шляхом референдуму.

Опоненти В. Стрипаченка воліють бачити (і не приховують цього) головою райдержадміністрації давнього його суперника по виборних і політичних баталіях В. Ровного. Він добре знає рідний район, має давні зв'язки з керівниками місцевих господарств, певний авторитет у райкономі, міському та обласному адміністративному апараті. Адже не дарма повернувся із Донецька в Добропілля! І своїх планів не приховує, вважає, що йому до снаги вивести економіку, соціальну сферу району із кризового стану. А що саме такий сьогодні наявний, говорять бодай такі факти: із 17 сільськогосподарських районів Донеччини Добропільський посідає 11—14 місця по основних видах продукції.

Отож, в Добропільському районі ситуація ускладнюється. Зростає напруга у відносинах між головою, заступником голови райради і заступником голови райдержадміністрації. Дійшло до того, що В. Ровний вольовим розпорядженням відібрав у першого закріплений за ним автомобіль, а 13 листопада видав розпорядження про виселення голови райради із займаного ним кабінету. Стрипаченко вважає, що події довкіл цього інсценовані лівими силами, прихильниками колишнього представника Президента в районі В. Ровного, які відверто звинувачують його в чисельних гріхах — прорахунках, серед яких називаються і такі, як порушення в доборі і розстановці кадрів, недостатній досвід на керівній роботі (до обрання головою райради той працював зав. відділом тваринництва райуправління сільського господарства) тощо. З такою оцінкою своєї діяльності, рішенням сесії райради її голова, звичайно ж, не погоджується.

Як зазначалося вище, на сесії райради керівництвом облдержадміністрації В. Стрипаченку було запропоновано подати заяву про звільнення з посади голови райради за власним бажанням, пропонувалася нова робота. Проте всі ці поради-пропозиції сам він категорично «відмів», бо вважає, що згідно Конституційного договору між Верховною Радою і Президентом України саме він має бути призначеним на посаду голови райдержадміністрації. «Ніхто мене не зніме із посади, окрім виборців, ми повинні дотримуватися закону», — такий його вагомий аргумент.

Не відкидають можливості проведення референдуму із цього питання і самі опоненти голови райради, керівники облдержадміністрації. Хоча щодо Конституційного договору, на який в основному і посилається В. Стрипаченко, зауважують: «Вас можуть призначити головою адміністрації, а потім же і зняти...»

Без референдуму не обійтися?

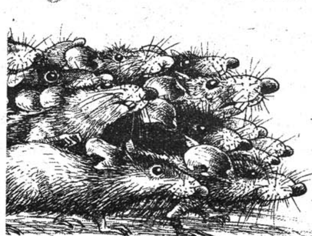
Отож, згідно із законодавством, це питання може вирішитися лише на районному референдумі. Але чи підрахував хтось із двох сторін, у яку кругленьку копієчку обійдеться цей захід? Мінімум в 10 мільярдів, як стверджують спеціалісти. Брати їх зі вкрай схудлого місцевого бюджету? Чи не завелика розкіш? Але ж і закон слід поважати. А він сьогодні, хоч би що там казали, повністю на боці голови райради. Можна зрозуміти і опонентів В. Стрипаченка: сьогодні району, що переживає гостру кризу, потрібен вольовий, досвідчений керівник, якого вони і бачать в особі В. Ровного. Але ж тоді, шановні, Конституційний договір слід переглядати...

На закінчення наших неодноразових розмов я поцікавився у голови Добропільської райради: враховуючи ситуацію, що склалася, чи не змінив би він свою несхитну позицію, коли б, скажімо, на місце першого заступника голови райадміністрації було призначено не його давнього суперника В. Ровного, а когось іншого? І почув несподівану відповідь: «Одразу ж припинив би свою боротьбу!» Тож чи не тут, як то кажуть, собаку зарито? Чи не криються всі нинішні негаразди добропільчан в особистих стосунках і амбіціях їх керівників? Як тут не згадати невеселе народне прислів'я: «Пани скубуться, а в мужиків чуби тріщать»...

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

3. "ЧОРНІ ДІРИ" бюджету, або Як нехтують Закон

ЗАПРОПОНОВАНИЙ *проект Державного бюджету України на 1996 рік має кращий рівень обґрунтованості окремих показників, більшу глибину розшифровки статей, ніж це було, скажімо, у 1993 чи 1994 роках. Що стосується форми, то бюджет на 1996 рік представлено нині не лише у вигляді проекту закону, а й з необхідними розрахунками та поясненнями, що дає змогу провести досить ґрунтовний його аналіз.*

(Аналіз бюджетних документів)

Слід одразу звернути увагу на те, що цінність цієї безперечної переваги проекту може бути знівельована згубною практикою виконання законів про бюджет, що склалася в останні роки і, на жаль, не змінилася й досі, коли закон не є для уряду законом у повному розумінні, оскільки фактичні бюджетні витрати безперешкодно здійснюються із значними відхиленнями від затверджених показників як у абсолютних розмірах, так і у пропорціях між ними, тобто з фактичною зміною пріоритетів соціально-економічного розвитку держави, що затверджені Верховною Радою.

Яскравий приклад — звіт про виконання бюджету за 1994 рік, поданий урядом майже водночас із проектом бюджету на 1996 рік. Аналіз цього звіту (до речі, першого звіту про перший бюджет, що прийнятий нинішнім складом Верховної Ради і виконується нинішнім урядом після проголошення Президентом України курсу на економічні реформи) ілюструє вади зазначеної урядової бюджетної практики.

Якщо у звіті про виконання бюджету за 1994 рік уряд надав інформації лише за 35 статтями витрат з 98, то на що слід чекати при виконанні бюджету 1996 року, який (у проекті) складається із 108 статей видатків в основній частині закону і майже з 900 показників (!) у додатку № 1 і будуть затверджені як директивні?

Оцінка безпосередньо показників бюджету повинна здійснюватися з огляду на ряд принципових застережень щодо макроекономічних показників і методологічних неточностей. Зокрема:

1) Розробку основних макроекономічних показників, покладених в основу проекту бюджету, здійснено без узгодження із системою національних рахунків України, що розроблена Міністерством статистики з урахуванням особливостей національного рахівництва України у перехідний період на основі Системи національних рахунків ООН і рекомендована до впровадження як ООН, так і Європейським Співтовариством та головними міжнародними фінансовими інституціями. У результаті представлені макропоказники комплексно не висвітлюють найважливіші явища економічного життя суспільства: виробництво, дохід, споживання, нагромадження та багатство. Як наслідок, вони не дають можливості побачити взаємозв'язки між оцінкою економічних можливостей і факторів добробуту суспільства, з одного боку, та дією фінансово-економічних важелів, що впливають на рівень доходів і через це на попит і пропозицію, — з другого.

2) Розробка проекту бюджету ґрунтувалася на сукупній величині очікуваного валового внутрішнього продукту (ВВП) у розмірі 7140 трлн.крб. (31,9 млрд.доларів США). Додаткові розрахунки, виконані на основі тих самих фактичних даних проекту бюджету і проекту програми економічного та соціального розвитку України на 1996 рік, показують, що очікуваний у 1996 році валовий внутрішній продукт за умови збереження суми доходів, видатків та накопичень, запропонованих у цих документах, мав би бути не меншим за 9100 трлн.крб. (40,5 млрд. доларів США).

3) Не зовсім ясно, на який прогнозний індекс інфляції розрахований бюджет. Передбачено, що індекс зростання оптових цін — 159%, роздрібних — 167%. А індекс інфляції, який використовується у деяких розрахунках, — 146%. За рахунок чого можливе таке зниження реального індексу річної інфляції навіть у межах цих же прогнозів і розрахунків? За рахунок меншого індексу вартості послуг? Але ж, як відомо, саме на 1996 рік припадає основний тягар збільшення цін на комунальні послуги, про що в проекті бюджету, до речі, ні слова. Рівень компенсації підвищення цін на комунальні послуги з бюджету у 1996 році буде меншим, ніж у 1995 році. Крім того, уряд погодився платити за російський газ на 60% більше, ніж у 1995 році, що призведе до зростання цін не менш як на 10% і до відповідного зниження реальних доходів громадян.

4) Не зовсім зрозумілі і надто суттєві розбіжності у графі «фонд оплати праці» (ФОП), який використовується як база для обчислення багатьох податків та інших показників бюджету. Так, для розрахунку надходжень податку на додану вартість (ПДВ) застосовується ФОП 1742 трлн.крб., а для розрахунку надходжень до Фонду ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і до Пенсійного фонду — 2413 трлн.крб. Різниця — майже 40%. Такий само різнобій спостерігається з показником «фонд споживання». Враховуючи значення цих показників не тільки для точності бюджетних розрахунків, а й, найголовніше, для об'єктивної оцінки реальної соціально-економічної ситуації у державі, така «наукова обґрунтованість» і взаємонеузгодженість неприпустимі.

5) Переважна більшість показників як доходної, так і видаткової частин бюджету визначені не обліково- розрахунковим, тобто точним, а оцінково- прогнозним методом. Базові макроекономічні показники, коефіцієнти перерахунків, курс карбованця тощо — все визначається прогнозом. Тож і результат, показники бюджету, є прогнозом (оцінкою), але тепер уже «у квадраті» (прогноз, помножений на прогноз), а то й «у кубі» (перемноження трьох прогнозів). Тобто щонайменша похибка у прогнозі одного з розрахункових показників після перемноження на інші, такі ж «достовірні», багатократно зростає.

Отже, навіть із суто методологічного погляду показники проекту мають рівень достовірності надто замалий для документа такого рівня і значення, як закон України про державний бюджет.

Водночас запропонований проект дає багату інформацію про стратегічні орієнтири уряду в соціально- економічній політиці. Серед них слід відзначити такі:

— проект бюджету продовжує і фіксує у своїх показниках принципово хибну стратегію зменшення частки оплати праці у ВВП: 1993 — 48,2 % ; 1994 — 33, 6 % ; 1995 — 24, 8 % ; 1996 — 24,1 % . Саме в цій тенденції і логіці — одна з корінних причин сучасної економічної кризи взагалі і кризи тотальних взаємних неплатежів зокрема (через первинний характер спаду купівельної спроможності головного споживача — населення);

— проект бюджету виходить із концептуального рішення, закріпленого у бюджетній резолюції, про граничний розмір дефіциту в 6% ВВП. Проблема дефіциту бюджету справді ключова при його складанні і виконанні, але прагнення до мінімального дефіциту за будь-яку ціну, піднесення мети зменшення дефіциту бюджету до рівня найголовнішої, найпріоритетнішої для усієї економічної політики держави — рішення не безспірне. Хибність цієї економічної стратегії яскраво демонструють деякі розрахунки, додані до проекту бюджету.

Йдеться, зокрема, про розрахунки бюджетного фінансування освіти і охорони здоров'я — без перебільшення, центральних видатків, що характеризують соціально-економічну політику уряду. Так, відповідно до цих розрахунків у проект бюджету включено всього 70% від потреби у витратах на заробітну плату освітян і стипендії. На решту статей бюджету загальний обсяг витрат планується у розмірі 47,2% від потреби. Тобто економія на придбанні обладнання, підручників, проведенні ремонтів, харчуванні дітей, учнів, студентів планується значно жорсткіша, ніж навіть у порівнянні із заробітною платою! Аналогічна картина спостерігається й у плануванні витрат на охорону здоров'я.

При цьому дуже показовим є те, що й ці видатки, з якими найважливіші соціальні сфери приречені на жебрацьке існування, покладаються, головним чином, на місцеві бюджети (67% — фінансування освіти і 82,5% — фінансування охорони здоров'я), хоча рівень централізації доходів у державний бюджет планується на 1996 рік рекордний за останні роки — 76,1%, і, відповідно, до місцевих бюджетів — 23,9%.

Звертає на себе увагу значна розпорошеність коштів по споживачах з основних соціальних статей : освіта — 63 відомства, культура — 45, охорона здоров'я — 16, наука — 56; а також низька частка у цих бюджетних видатках головних відомств, відповідно — Міносвіти (69,8%), Мінкультури (30,9%) і Держтелерадіо (53,2%), Міністерства охорони здоров'я (43,2%), Національної Академії наук (25,3%) та інших академій (13,8%) — аграрних, медичних, педагогічних, правових наук. З огляду на попередні зауваження щодо розмірів цих фінансувань така кількість бажаючих їх витрачати не виглядає оптимістично.

Надзвичайно цікавою є інформація про фінансування виконавчої влади. Перш за все — вражаючою кількістю одержувачів з державної казни: аж 78 відомств! І ця інформація вже не потребує коментарів. Звернемо увагу хіба що на те, що Адміністрація Президента вже майже зрівнялася у витратах із Кабінетом міністрів і серед відомств-споживачів явно домінують відомства контрольного напряму (Мінфін, КРУ, Головна податкова інспекція, Головне управління Державного казначейства, Антимонопольний комітет тощо).

Вражає еволюція Фонду державного майна (ФДМ), який за короткий строк перетворився на солідну бюрократичну структуру з обсягом витрат 313,1 млрд.крб. на рік, що значно перевищує витрати таких міністерств, як Мінпром, Мінсільгосппрод, МЗС, Мінмашпром, не кажучи вже про більш скромні (у бюджетних витратах на себе) Мінпраці, Мінсоцзахисту, Міносвіти тощо. І все це особливо вражає тому, що у проекті бюджету — вперше за останні роки! — взагалі не плануються надходження від приватизації державного майна. Тобто ФДМ, замість організації приватизаційних успіхів і додаткових доходів держави, став тривіальною бюджетною обузою, причому — не дріб'язковою.

Слід підкреслити крок вперед у методології бюджетного процесу в зв'язку із включенням до складу бюджету розшифровки видатків у розрізі міністерств і відомств. Звичайно, депутатам практично неможливо переконатися в достовірності й обґрунтованості кожного з майже 900 показників цієї розшифровки. Вірогідно й те, що у практичній діяльності уряд не буде жорстко дотримуватися всіх цих показників. Проте саме існування такого документа, причому в ранзі закону, робить бюджетний процес на порядок відкритішим, зрозумілішим і прозорішим для контролю з боку народних депутатів, які представляють у Верховній Раді своїх виборців — платників податків. Наявність такого документа встановлює відповідну «планку» для наступних бюджетів і закладає базу для порівняльних аналізів на майбутнє.

Олександр БАРАБАШ,
віце-президент Асоціації народних депутатів України минулих скликань.

Продовження. Початок в №№ за 16, 17 січня.

Розпорядження Президента України

Про впорядкування структури місцевих державних адміністрацій

1. Внести до Розпорядження Президента України від 22 вересня 1995 року №234 «Про затвердження Примірних переліків управлінь, відділів та інших підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міських, районної, районної у містах Києві, Севастополі державних адміністрацій» такі зміни:

1) пункт 3 викласти в такій редакції:

«3. Утворення управлінь, відділів, інших підрозділів державної адміністрації, не передбачених Примірним переліком, може бути здійснено головою державної адміністрації у межах встановленої граничної чисельності та фонду оплати праці працівників відповідної державної адміністрації»;

2) пункт 2 визнати таким, що втратив чинність;

3) у додатках до цього Розпорядження:

у додатку №1 виключити пункти 26, 35, 39, 40, додатку №2 — пункти 46, 47, 50, 51, додатку №3 — пункти 31, 39, 42, 43, додатку №4 — пункти 19, 23,27;

у додатку №5 виключити пункти 25 і 28, а у пункті 20 — слова «та землеустрою»;

у додатку №6 виключити пункт 22, а в пункті 16 — слова «та землеустрою».

2. Установити, що управління освіти, охорони здоров'я, культури обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій підпорядковуються головам цих адміністрацій та відповідним центральним органам державної виконавчої влади.

3. Кабінету Міністрів України:

під час уточнення показників державного бюджету за I квартал 1996 року передбачити коригування встановленої постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 1995 року №885 граничної чисельності працівників районних державних адміністрацій;

внести зміни до граничної чисельності працівників державних адміністрацій, що випливають з цього Розпорядження.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ,
12 січня 1996 року.

Указ Президента України

Про День українського кіно

На підтримку ініціативи працівників кінематографії України **постановляю:**

Установити в Україні професійне свято працівників кінематографії — День українського кіно, яке відзначати щорічно у другу суботу вересня.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ,
12 січня 1996 року.

Представляємо голів Рад

В'ячеслав ПОХВАЛЬСЬКИЙ:
«Навіщо мені такий товариш по партії?!»

КІЛЬКА РЯДКІВ БІОГРАФІЇ

В'ячеслав ПОХВАЛЬСЬКИЙ — корінний запоріжець, народився в селищі Тернуватому Новомиколаївського району в 1947 році. Батько рано помер, і матері одній довелося піднімати двох синів. Перший запис у трудовій книжці — вчитель математики Новозлатопільської школи Гуляйпільського району. Далі: райгазета, комсомольська робота, головний редактор Запорізького телебачення, партійна робота, редактор обласної газети «Запорізька правда». В 1990 році обраний заступником, а через два роки — головою обласної Ради народних депутатів. На цій посаді лишився і після всенародних виборів. Нині очолює і обласну державну адміністрацію.

***

Під час останніх зустрічей голови облради з виборцями: і ветеранами війни та праці, і з профспілковим активом області — звернув увагу на одне висловлювання В'ячеслава Похвальського. «Навіщо мені такий товариш по партії?!» — звертально-роздумливо казав він. Тож розмову з В'ячеславом Володимировичем присвятив якраз конкретизації суті цих слів.

— З «червоним квитком», як і я, — говорить він, — були майже всі нинішні керівники. Будь-якого рівня. І найменше, кажучи про «товаришів по партії», я мав на увазі належність усіх у минулому до однієї партії. Вчорашні стосунки: і службові, і приватні — не визначають сьогоднішнього ставлення адміністраці до того чи іншого керівника. Ось комітет економіки разом із іншими підрозділами адміністрації провів протягом останніх трьох місяців аналіз, який мав не тільки підвести нас до висновку, продовжувати контракт з тим чи іншим керівником чи ні. Це була не просто акція чи кампанія, а те, про що йдеться у програмі дій уряду: поновити керованість державним сектором економіки. Державну керованість через адміністрації на місцях. Ніде правди діти: неправильно чи спотворено сприйнято розуміння самостійності. Дехто з керівників, у тому числі, а може, й, перш за все, — державних підприємств — зрозумів самостійність як вседозволеність. У використанні коштів, у ставленні до бюджету, в можливості підвищувати показники свого підприємства за рахунок монопольного становища на ринку, за рахунок цінового фактора показувати своє «благополуччя».

Після проведеного аналізу ми вимушені були прямо і відверто поставити питання по заводу «Перетворювач». Замінити керівника. По електроапаратному заводу — теж. І вже є зрушення. Той же електроапаратний створює нові робочі місця і — головне — шукає ринок, споживача своєї продукції. 70 відсотків електронно-регулювальної апаратури йде за кордон.

Скажу відверто: конверсія військово-промислового комплексу, може, навіть легше завдання, ніж конверсія психології, і психології керівників перш за все! Потім воно вже ланцюговою реакцією перейде на психологію підлеглих.

Той же Степногірськ: якби на Таврійському гірничозбагачувальному комбінаті свого часу був директор як директор, то, може, до такої драматичної ситуації там сьогодні й не дійшли б. Сидів мовчки, а все котилося. А прикотилося самопливом до того, що кинуті люди, понад 6 тисяч чоловік. Я абсолютно не погоджуюсь з подібним підходом до вирішення їх доль з боку Міністерства промисловості. Вирішувати в тиші київських кабінетів — одне, а говорити з людьми, які кинуті в зиму зі всіма проблемами соціальної сфери, — інше.

Ми були вимушені клопотати про додаткову посаду заступника голови адміністрації, який вестиме оперативні питання роботи промислових підприємств і енергетики. Довели, що ця посада нам потрібна. З огляду на промисловий потенціал.

— **Сподіваюсь, він не буде керувати промисловістю зі свого кабінету, але запорізького?**

— Ні! Але ми вимушені на цьому етапі взяти на контроль навіть те, де і скільки ковшів сталі чи чавуну. Опуститись аж до такого рівня. Хоча хтось мене звинуватить у поверненні до командно-адміністративних методів.

— **Контроль, по-моєму, одна з обов'язкових функцій виконавчої влади.**

— Треба, щоб керівники на місцях розуміли підконтрольність своїх кроків. У доброму, цивілізованому, державному плані. Починаючи від того, наскільки готові до зими побутові приміщення. Бо ми, говорячи про підготовку до зими, вкладаємо в це поняття насамперед забезпеченість енергоносіями, відремонтованість теплових комунікацій... А як із цим на тій же фермі? Це — підготовка до роботи людей в зимових умовах. Чи є тепле побутове приміщення, чи є де руки теплою водою помити? Ось про який контроль іде мова. Щоб керівник відчував його.

Зараз в області погано з молоком. Надої впали, чимало керівників розводять руками. Найчастіше винна держава... Так, всі ці макро- і мікроекономічні моменти є. Але ось направили шість бригад на місця, зокрема до Михайлівського району, аби подивились всебічно і глибоко стан справ. І... Ну яке буде молоко, якщо в шести колгоспах не було жодного гектара буряків? А без буряка і сіна — основних молокогонних, як кажуть, кормів — нічого й чекати надоїв.

З'ясувалося, що є такий голова колгоспу, який вже рік не був на фермі під час ранкового доїння!

— **На жаль, такі приклади є не тільки в Михайлівському районі...**

— Ось чому ситуація змушує братися за ті важелі, які не потребують додаткових капіталовкладень. І нічого галасувати й тикати руками на Київ чи на Похвальського. Хто заважає тобі навести елементарний порядок?

Якось приходив до мене один колишній сусіда — у розквіті літ, — клопотав про фермерську ділянку на 30 гектарів. Але ж я буваю у матері, бачу, що в нього тин покосився, дах звалився, а десять сотих заросли будяками і амброзією. Запитував: чого ж ладу не даси? — «А як 30 га дасте, буду працювати! А тут — ні!» — у відповідь.

Звичайно, доживемо, запрацюють ринкові механізми, позбавимося монополізму, тоді сама ситуація змусить дбати, як годиться. Хоча й там вистачатиме нехлюїв, банкротів. Це — природний процес.

— **То якраз все це ви маєте на увазі, коли говорите під час численних зустрічей з виборцями, що вимушені змінити стиль роботи?**

— Так! Якщо ти одержуєш державні гроші. На останньому засіданні обласного координаційного комітету якраз про це мова йшла. Є у нас управління захисту прав споживачів. Є видимість його роботи: перевірки, цифри, статистика... А люди, рядові споживачі, її не відчувають. Така собі невидима контора з'являється. Її ніхто не боїться. А її, якщо хочете, повинні боятись. Ті, хто порушує чинне законодавство.

Ні в якому разі не можна відкидати те, що було напрацьовано і давало користь. Якраз такий стиль притаманний Леоніду Петровичу Хаджинову — генеральному директору акціонерного товариства «Запоріжтрансформатор».

— **І він — ваш товариш по партії?**

— Так, він — мій товариш по партії. По партії діла. Ви тільки дивіться: обсягів виробництва не знижує, частка експортних поставок трансформаторів зросла до 86 відсотків від випуску. Але він і далі шукає ринки збуту. Виграв один тендер — в Арабських Еміратах. Виграв тендер і буде постачати свої трансформатори для гідроелектростанцій потужністю 20 мільйонів кіловат, що в міжгір'ї трьох річок Китаю.

Або от Олексій Миколайович Порада — генеральний директор концерну «Запоріжабразив»: на третину збільшив виробництво товарної продукції в порівнянні з минулим роком.

А в літах обидва. Буває, дехто доріка: «Люди вчорашнього дня». Справді, вони виробили свій стиль протягом всього свого життя. І зараз роблять діло.

А Віталій Антонович Сацький — генеральний директор нашого металургійного комбінату «Запоріжсталь»? Чи можна дати взамін десятки сорокарічних, які не працюють, а просто сподіваються на автоматизм поки що не існуючого ринку?

— **Ось і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз після нещодавнього перебування на Запоріжжі, спілкування з керівниками промислових підприємств: Степаном Івановичем Кравчуном — генеральним директором «АвтоЗАЗу», Віталієм Антоновичем Сацьким та багатьма іншими — пересвідчився, за його словами, що Запорізька область характерна тим, що кадри сьогодні вирішують дуже багато, а власне кажучи, всі питання... Хоч як би непросто це не було.**

— Ви маєте рацію. Більше того, разом із цими ж керівниками ми досить часто віднаходимо нетрадиційні шляхи до їх вирішення. «Голос України», дякую за це газеті, розповідав про акцію з товарним безвідсотковим кредитуванням сільськогосподарського виробника. Тоді майже кожна шоста тонна пального була забезпечена нашими промисловими підприємствами.

А фосфорні добрива?.. Вперше за останні роки на площі в 320 тисяч гектарів озимі посіяли з ними. Маємо вже добрива і на підживлення, і на весняну сівбу. Використовуючи товаришів по партії діла. Той же «Потенціал», ту ж «Співдружність» — це було їх спільне рішення, яке оформлене консенсусом. Бо прийняте не «автоматом», декого довелось і переконувати, на когось і «тиснути». Не мені, як голові держадміністрації, а таким, як Сацький, Хаджинов, Бастрига Іван Михайлович — директор алюмінієвого комбінату. Вони своїм прикладом, перш за все, спонукають. Бо добре усвідомили: «ляже» повністю село, то «ляже» і територія.

У принципі, вважаю, що нам в пріоритетах сьогодні треба орієнтуватись ситуаційно. Навіть не на високу технологію військово-промислового комплексу, котрий дасть віддачу через два-три роки, а на короткий інвестиційний цикл і короткий термін віддачі в аграрно-промисловому комплексі. Візьмімо хоча б приклад Запорізької атомної станції. Вклала вона кошти в розвиток колгоспу імені Тимірязєва — своє агрогосподарство. Не згорнули бульдозери там жодної будівлі, а навели скрізь порядок, провели реконструкцію. В тих же стінах обладнали сучасну птахоферму. Нині третину молока всього Кам'янсько-Дніпровського району надоює саме господарство АЕС: тепер — 14 літрів, у вересні було 16,5. У нього понад 80 відсотків рентабельність молочнотоварного виробництва.

Не все, далеко не все сьогодні лежить отам, за обрієм макроекономіки.

— **В'ячеславе Володимировичу, ви робили подання Президенту України на своїх помічників у районах — голів райдержадміністрацій. То всі вони, скажемо так, члени партії діла?**

— Закон про державну владу і місцеве самоврядування в загальному контексті Конституційного договору не давав люфту чи варіантів. Тому одна справа — кандидатури, які сьогодні призначені, і зовсім інше — ніхто не виключає, що через місяць-два (вже є такі претенденти) до декотрих ми змушені будемо повернутись.

Хто працював раніше, той працює і зараз. Хоча шлейф повноважень на адміністрації всіх рівнів сьогодні покладений значно ширший. Інша справа — не завжди прописаний регіональний потенціал. Далеко не прописаний. І тут ми — майже всі керівники регіонів — продовжуємо клопотати, аби розширити спектр додаткових повноважень. Ми не клопочемо про додаткові пільги, лише — про більше ярмо.

— **Ярмо є!..**

— Ярмо є, а важелів для реалізації цієї відповідальності немає. Концентрація влади все-таки сильна на рівні Києва, і я з цим абсолютно не погоджуюсь. Говорю про це прямо. Цікаво, що в Києві всі зі мною погоджуються, обіцяють, але поки що повноваження доводиться виривати з міністерств і відомств. Психологічно я розумію керівника міністерства, який хоче бути князьком у своїй галузі, щось розподіляти і чимось управляти. Навіть не виїжджаючи на місце. І я думаю, що цих повноважень і не віддасть ніхто. Тут потрібна політична воля перших керівників держави. Сподіваюсь, вона буде виявлена. І вважаю, що Україна як держава, її економіка підніматиметься через піднесення регіонів. Скрізь, щоправда, своя специфіка.

— **А за які території ви спокійні?**

— Це і та ж Кам'янка-Дніпровська, хоча по врожайності показники не такі вже й високі, але зміни на краще відчуваються. Якимівка, Мелітопольська міськрада, хоча вона і не в президентській вертикалі. Прийшла людина, абсолютно не маючи досвіду в державній службі — Дмитро Володимирович Левченко, у Веселе, змінилася ситуація на краще. Володимир Іванович Катиш у Пологівському районі. Він — не трибун і дуже рідко виходить для виступу, але і підготовка до зими, і врожайність зернових та соняшнику примушують ставитись до нього з повагою. А вміння втягувати в районні клопоти промисловців, завантажувати робочі руки... Зрештою, єдиний сільський недотаційний район області.

Говорю про це ще й тому, що ми, знаєте, десь втратили були роботу з кадрами. І вимушені тепер надолужувати згаяне. Хоча ми й не все у себе втратили.

І з допомогою німців, і з допомогою Дніпропетровського філіалу Академії управління при Президентові України організували семінари, навчання. Зараз серйозно думаємо про те, як нам трошки потіснити організації, що розміщуються в Культурно-діловому центрі, бо свого часу цей будинок зводився якраз для потреб навчання. Хочемо впровадити планову систему навчання. Бо людям, як ніколи, може, навіть більше, ніж грошей, бракує сьогодні знань менеджменту, маркетингу. Тих важелів, які не потребують додаткових капіталовкладень. Того інструментарію, без якого зайві розмови про ринок.

Ото будуть товариші по партії, озброєні знаннями. Вони будуть вирішувати якщо не все, то дуже багато.

Вів розмову
Володимир ДУПАК,
власний кореспондент «Голосу України» по Запорізькій області.

Суддя не помиляється?

Матеріал нашого власного кореспондента Михайла Василашка «Контужена Феміда» («ГУ» від 4 листопада 1995 року) наші читачі сприйняли неоднозначно. Насамперед судді.
До редакції звернулися Вища кваліфікаційна комісія суддів України, яка перевіряла відомості, вміщені у матеріалі, конференція суддів у Хмельницькій області, яка розглядала питання про відповідність дійсності викладених у матеріалі фактів, а також судді Онищук та Курдзіль.
Сьогодні ми друкуємо точку зору на матеріал «Контужена Феміда» Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, яка вважає, що публікацію сконструйовано упередженою людиною. І — міркування нашого власкора.

Власкорові закортіло «контузити Феміду»...

Власкор газети ділиться з читачами своїм «щемом у серці по зламаній дитячій долі», що не минув у нього ще з ранньої весни. А зламали долю неповнолітнього П. з Гусятинського району затавровані за це власкором районний і обласний суди.

Районний — бо засудив на два роки позбавлення волі «голодне дитя», яке, тимчасово залишившись без материнського догляду і не маючи копійчини на хліб, залізло до кіоску і набрало там «валізку їдла» та прихопило заразом «кілька дорогих цяцьок».

А обласний... Тут просто не можна знову не процитувати власкора: «В обласному суді, що розглядав касаційну справу, мати — змучена і виснажена сільська жінка — клялася, що більше не покине напризволяще сина, ридаючи, просила разом з адвокатом відкласти виконання вироку, дати можливість виправитися на волі. Та серце суддів було непорушне — вчинили за буквою, а не духом Закону».

Хіба, прочитавши таке, можна залишитися байдужим?

Та хочемо заспокоїти добрих людей. Бо весь цей жах — вигадка. Не знайдено у Гусятинському районі репресованого неповнолітнього П., а справу таку ні в районному суді, ні в обласному не розглядали.

Після ось такого зачину М.Василашко продовжує розробляти лінію «жорстоких суддів» уже на прикладах з реальної кримінальної справи про розкрадання пально-мастильних матеріалів на нафтопідприємствах Хмельницької області. За ким же цього разу щемить серце?

З'ясовується, за двома «приватними комерсантами» — Денисовим та Здановським, які «всього лише» скуповували за готівку надлишки нафтопродуктів. На переконання власкора, ці люди, засуджені на 12 і 10 років позбавлення волі відповідно, покарані надто жорстоко, несправедливо. Чому? Та тому, вказує п.Василашко, що обласний суд не їх мав визнати організаторами крадіжок, а тих, хто продавав їм нафтопродукти. Знов-таки: чому? А за логікою: такий аргумент висуває власкор.

Суд, щоправда, керувався не якоюсь абстрактною логікою, а логікою доведених фактів, які свідчили, що Денисов 27 разів брав участь у розкраданні нафтопродуктів, Здановський — 21 раз і що саме вони організували злочинну групу. В цьому світлі смішною, м'яко кажучи, видається спроба власкора «перевести стрілки». «Скажіть, коли ласка, правознавці, — вигукує він, — якби на посадах завскладів-операторів працювали чесні люди, чи зміг би в них Ігор Денисов купити бензин поза касою підприємства?»

Покінчивши з «жорстокосердістю судів», п.Василашко заходиться громити їх уже з протилежних позицій.

Візьмімо ту саму справу з розкраданням нафтопродуктів. На відміну від бізнесменів, силкується довести власкор, інших злочинців обласний суд покарав невиправдано м'яко.

Так, «скромний строк» одержав Антонійчук, обурюється автор. Не вказуючи, однак, який. А це — 7 років позбавлення волі...

Тут доречно сказати, що для всіх підсудних, а їх у цій справі проходило 19, прокурор у судовому засіданні просив більш м'які покарання, ніж потім їх призначив суд.

Та для власкора не це суть важливо, для нього головне — створити враження, що суд завжди судить несправедливо. Виходячи з цього, він, приміром, гнівно запитує: а що ж отримали підсудні Бардецька та Дрижал? І саркастично відповідає: «Вони отримали строк... умовно!»

І п.Василашко не обходить, що тих самих Бардецьку і Дрижал суд визнав винними у викраденні пально-мастильних матеріалів у значно менших розмірах, ніж це він вказав у своєму матеріалі. А про інше — і в даному разі теж надзвичайно істотне — п.Василашко взагалі промовчав. Про те, що під час слідства і розгляду справи судом Бардецька тяжко захворіла, перенесла хірургічні операції, визнана інвалідом і на утриманні має неповнолітню дитину; що Дрижал має на утриманні немовля і ще одну хвору неповнолітню дитину, а заподіяну державі шкоду ці двоє цілком відшкодували.

То чи за буквою і духом Закону вчинив суд, коли з урахуванням усіх цих обставин призначив кожній більш м'яке покарання відповідно до ст.44 Кримінального кодексу України і застосував щодо них гуманний акт — амністію?

З другого боку, за буквою і духом чого діє п.Василашко, коли замовчує одні факти, перекручує другі, вигадує треті?

Ось ще кілька прикладів.

Власкор «Голосу України» обурюється тим, що під час розгляду згаданої справи суд не виніс окремої ухвали щодо керівника Гречанської нафтобази Замороки. А правда полягає в тому, що у цій справі обласний суд виніс дві окремі ухвали: на адресу керівника Гречанського нафтопідприємства Замороки та Деражнянської районної Ради народних депутатів.

Обурюється п.Василашко і вироками у справах Папенка та Грузєва (Новоушицький районний суд), Вальчука (Хмельницький міський суд), Мантура, Мендрика та Співаченка (Хмельницький районний суд), «забувши» вказати, що задовго до появи його статті у газеті ці вироки були скасовані обласним судом і справи направлено на новий судовий розгляд.

У викривальному запалі дістався власкор і до Верховного суду України, звинувативши його в «удаваній доброті» щодо засудженого у Кам'янці-Подільському Титаренка. Знов-таки «забувши» навести деякі істотні деталі. А саме те, що справу Верховний суд переглянув у порядку нагляду за скаргами засудженого й потерпілого. Що сума в 20 мільйонів карбованців не тягне на велику матеріальну шкоду для потерпілого, який має зарплату в 50 мільйонів карбованців на місяць, що сам потерпілий в судовому засіданні назвав ті 20 мільйонів як незначну для нього матеріальну шкоду. З цього і мав виходити суд, щоб правильно кваліфікувати дії Титаренка і призначити відповідно до цього міру покарання.

Тому Верховний суд України за протестом заступника голови Верховного суду перекваліфікував дії Титаренка з ст.144 ч.3 на ст.144 ч.2 КК України і відповідно до закону пом'якшив покарання.

Вправно, як йому здається, жонглює п.Василашко статистикою судової практики на Хмельниччині, підганяючи якість правосуддя під проценти. Але хіба судочинство — це планове господарство? Чи, може, автор хотів би повернути практику недалекого минулого?

«В одному з проміжків у тривалій роботі» (яка, треба розуміти, і мала завдати контузії Феміді) власкорові показали ділянку під спорудження будинку і розповіли, що «наш суддя» за тиждень «вивіз 120 тисяч цеглин», що «та гора блоків та панелей теж цьогорічна», що той суддя «ще й устиг придбати дві іномарки, спорудити три гаражі, зробити не одну квартиру...»

«Де ж «ужнивував» такі великі гроші поважний пан — неважко здогадатися», — пише власкор. І пояснює: «На розораних межах законів, на людському горі і на промахах маститих злочинців».

Прочитавши таке, кожна чесна людина просто впаде у відчай: що ж це робиться з судами у нашій державі? І, очевидно, захоче дізнатися: а яких же заходів після публікації вжито до того негідника-судді?

Жодних. Бо немає того судді. Як з'ясувалося під час розмови голови Хмельницького обласного суду І.Мотревича із власкором газети «Голос України» М.Василашком, останній не знає прізвища судді. Йому сказали — він написав. Мабуть, за принципом: а хіба такого не може бути?

Звичайно, все може бути. Помиляються судді? Помиляються. Але як і в усьому світі, для виправлення таких помилок у нас створено відповідну систему, зокрема інститут нагляду та касації.

Припускаються судді порушень, зловживань? Припускаються. Але даремно п.Василашко з таким надривом запитує: «Хто ж судитиме суд?» — і, вкотре демонструючи рівень своєї компетентності, радить Верховній Раді створити якусь дисциплінарну структуру з широкими повноваженнями.

Адже Верховна Рада давно вже передбачила створення таких структур, прийнявши Закон України «Про кваліфікаційні комісії, кваліфікаційну атестацію і дисциплінарну відповідальність суддів України».

Відповідно до цього закону, в нашій державі з 1994 року діють 27 кваліфікаційних комісій суддів загальних судів, кваліфікаційна комісія арбітражних судів, кваліфікаційна комісія військових судів та Вища кваліфікаційна комісія суддів України. До складу комісій входять, крім суддів, представники інших гілок влади, науковці.

Є така комісія і в Хмельницькій області. Там, як мені відомо, уважно розглянули публікацію М.Василашка «Контужена Феміда» на конференції суддів і свої висновки надіслали до газети «Голос України».

Та повернімося до кваліфікаційних комісій. Аналіз їх роботи показав, що ці комісії повели рішучу боротьбу з тими, хто ганьбить високу посаду судді, порушує закони, трудову та службову дисципліну, допускає безпричинну тяганину під час розгляду кримінальних та цивільних справ.

Лише торік після розгляду справ у Вищій кваліфікаційній комісії до дисциплінарної відповідальності притягнуто 19 суддів, у тому числі зі звільненням з посади, 2 кандидатам відмовлено в задоволенні подання на призначення суддями.

На закінчення хотів би навести ще одну цитату з матеріалу п.Василашка. Він пише: «Звісно, будь-яку подію кожна людина може оцінювати в міру власної об'єктивності, знання ситуації тощо».

Цілком правильно. Але як з цієї точки зору можна оцінити творіння власкора «Голосу України», прийоми і методи, до яких він вдався у намаганні «контузити Феміду»? І який смисл вкладається нині у поняття «професіоналізм», «відповідальність журналіста», врешті — «журналістська етика»?

В.ВОЗНЮК,
голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Критика, як відомо, не сварка

Одразу скажу: перед кожним чесним вершителем людських доль — суддею, що раптом запідозрив посягання на його честь і гідність у матеріалі «Контужена Феміда», автор приносить свої вибачення. І не стояло на меті кореспондента «нахабною брехнею опорочити честь, гідність і ділову репутацію кожного із суддів області».

Мова йшла про окремі кримінальні справи, було використано судову статистику, що впроваджена на державному рівні, узагальнення практики роботи суддів області, що їх готували кваліфіковані фахівці обласного суду. Для прикладу огріхів у застосуванні пом'якшувальних статей Кримінального кодексу переважну більшість фактів узято саме з тих справ, що були скасовані за м'якістю. І загальну їх цифру названо в публікації, сказано, хто вносив протести. Але саме зростання застосування статей пом'якшень і висвітлило нову проблему. Ось над цим би дискутувати, аналізувати і мислити.

Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України п.Вознюк чомусь вирішив довести читачеві, що власкор Василашко — це «яструб», який під чиюсь диктовку оббрехав правосуддя. Які ж наводить для цього аргументи?

Перший доказ. Засуджений неповнолітній — емоційна вигадка кореспондента. У зв'язку з тим, що законом про пресу забороняється оприлюднювати прізвища неповнолітніх злочинців, скажу так: цього підлітка судив Чортківський районний суд і за ст.81 вирок — два роки позбавлення волі. Колегія Тернопільського обласного суду його справу переглядала у день, коли було призначено розгляд касаційної скарги голови агрофірми «Проскурів» Хмельницького району Івана Рудика. Про присутність на тій колегії кореспондента «Голосу України» може засвідчити п.Вознюку тодішній голова облсуду Володимир Іщенко, котрий і давав дозвіл.

Другий доказ. Не названо володаря «міфічної» дачі. І не скоро буде названо. 13 липня 1995 року приблизно об 11-й годині на засіданні координаційного комітету боротьби з організованою злочинністю при голові обласної адміністрації начальник (нині колишній) управління Служби безпеки України у Хмельницькій області генерал-майор Олексій Денищик конфіденційно повідомив, що довкола розгляду кримінальної справи... оберталося до 50 тис. доларів. І якщо управління «К» доведе справу до логічного кінця, тоді може стати відоме і ім'я власника дачі.

Далі. Особливе місце у спростуванні відведено справі щодо Гречанської нафтобази. Але основної думки кореспондента про те, що коли б директор В.Заморока забезпечив належний порядок і схоронність пально-мастильних матеріалів, не сталося б крадіжок, пан Вознюк не спростував.

Читайте: «Власкор «Голосу України» обурюється тим, що під час розгляду згаданої справи суд не виніс окремої ухвали щодо керівника Гречанської нафтобази Замороки. Правда полягає в тому, що у даній справі обласний суд виніс дві окремі ухвали — на адресу керівника Гречанського нафтопідприємства Замороки та Деражнянської районної Ради народних депутатів».

Розшифровується цей шедевр, бо читач може зрозуміти так, ніби райрада мала дисциплінарний вплив на Замороку. Ніякої тут підпорядкованості. Нафтобаза на той час входила до об'єднання «Хмельницькнафтопродукт». І саме генеральний директор об'єднання В'ячеслав Дубинський — вища керівна інстанція — чекав на окрему ухвалу, щоб за безконтрольність звільнити з посади Замороку. Але суд свою ухвалу відправив... самому винуватцеві.

І це не тільки утримало Замороку у кріслі. Він почав енергійно діяти. Швидко вийшов з об'єднання і, будучи орендним господарством, віддав (порушивши закон) у суборенду автозаправні станції, сховища нафтопродуктів комерційним структурам. За декілька місяців наближені поставили питання ще крутіше: 80 відсотків прибутку колективу (це мільярди й мільярди!) залишити за Заморокою. Он як круто взяв врятований «нафтокороль».

То чи не дає це підстави для роздумів? Хотілось би також почути від високопоставленого опонента, як могло статися, що засуджений Черенков замість місць позбавлення волі потрапив за кордон? У цьому контексті можна було б згадати, що і з Хмельницького міського суду втік засуджений. І тільки застосування міліціонером табельної зброї у центрі міста припинило втечу. Хоч і два випадки, але проблема є, і її треба було б обговорити.

(Закінчення на 12-й стор.).

Україно-румунський кордон:

їхнє бачення і наші аргументи

ПРОТЯГОМ досить тривалого часу румунські засоби масової інформації рясніють матеріалами і висловлюваннями, що в тій чи іншій формі обгрунтовують територіальні претензії до України. Нещодавно до цієї кампанії долучились окремі румунські посадові особи. Зокрема, наприкінці 1995 р. загальну увагу привернула заява міністра закордонних справ Румунії Т.Мелешкану, в якій він висловив сумнів, що «острів Зміїний є де-юре і де-факто частиною української території». Більше того, румунська газета «Азь» у номері від 15 грудня 1995 року надрукувала «ексклюзивні уточнення» начальника договірно-правового управління МЗС Румунії Думитру Чаушу, який одночасно є главою делегації румунських експертів на переговорах з Україною з питань вироблення Договору про добросусідство і співробітництво. В «уточненнях» робиться спроба юридично обгрунтувати нечинність міжнародно-правових актів, які визначають наявну лінію українсько-румунського кордону. Нижче ми наводимо повний переклад аргументації Д.Чаушу і коментар до неї, який на прохання редакції зробив глава делегації експертів України на переговорах з Румунією, Посол з особливих доручень, професор Володимир ВАСИЛЕНКО.

Володимир ВАСИЛЕНКО

Думитру ЧАУШУ:

Румунія не має територіальних претензій до України. Однак існує розбіжність юридичного характеру між Бухарестом і Києвом стосовно чинності Протоколу від 4 лютого 1948 р. Як Румунія, так і Україна поважають повоєнні територіальні врегулювання в Європі, остаточно освячені у Паризькому договорі 1947 р. Ми вважаємо, що на той момент ці територіальні врегулювання було завершено. У 1948 р. колишній СРСР нав'язав Румунії двосторонній Протокол, за яким частково переглянуто Договір 1947 р. (багатосторонній документ, у якому сказано, що кордони Румунії гарантовані). Виник спір щодо такого аспекту: чи можна змінювати у двосторонньому договорі те, що було визначено у багатосторонньому договорі? Більше того, відповідно до тодішньої Конституції Румунії ми не могли віддати жодного клаптя землі. Існують мотиви вважати, що Протокол 1948 р. є нечинний: воля Румунії не була висловлена належним чином. У міжнародному праві передбачено, що договори, укладені під примусом стосовно держави або її представника, повинні вважатися нечинними. Той, хто підписав документ, не мав згоди парламенту, а Румунія на той час перебувала у стані примусу. Румуно-радянський Договір 1961 р., на який робляться посилання, мав інший предмет, ніж установлення кордонів, які вважалися вже встановленими іншими угодами (Мирний Договір 1947 р., Протокол 1948 р.). Цілком нормально, що за такої ситуації звертаються до Третейського суду, найкращим з яких є Міжнародний суд у Гаазі, головний орган ООН. Ми лише бажаємо, щоб міжнародна інстанція висловилася з приводу коректності Протоколу 1948 р. Інший спір між Румунією і Україною стосується такого факту: чи може о.Зміїний, який є непридатним для життя і не має економічних умов, впливати на лінію делімітації континентального шельфу. Слід підкреслити, що цей континентальний шельф не було визначено в жодній з угод, укладених між Румунією і колишнім СРСР. Існує Конвенція ООН з морського права 1982 р., у статті 121 якої стосовно режиму островів сказано, що скелі, які є непридатні для людського життя і на яких відсутні економічні умови, не мають виключної економічної зони і континентального шельфу. Це питання обговорювалося з радянськими експертами протягом двадцяти років. Україна, завдяки о.Зміїний, претендує на двісті морських миль, що вплинуло б на румунський континентальний шельф завбільшки приблизно 8 тис.кв.км.

Коментар Володимира ВАСИЛЕНКА:

Є істотна відмінність між поняттям «мати претензії» і «висувати претензії». Офіційно Румунія не висуває прямих вимог щодо повернення їй тих чи інших українських територій. Але румунські високі посадові особи дедалі частіше беруть під сумнів правомірність належності Україні тих чи інших її територій. Водночас румунська сторона не визнає чинності окремих міжнародно-правових актів, які зафіксували і договірно оформили існуючу лінію українсько-румунського кордону. На мою думку, така позиція румунської сторони свідчить про наявність у неї територіальних претензій до України та прагнення обгрунтувати їх.

Повоєнне територіальне врегулювання в Європі і встановлення кордонів між окремими державами відбувалося не одномоментно і являло собою певний процес. Паризький мирний договір 1947 р. з Румунією був одним з наріжних актів, які підбивали підсумок другої світової війни та встановлювали **основи** повоєнного територіального розмежування в Європі. Цей Договір підтвердив легітимність включення до складу нашої держави українських етнічних земель (Північної Буковини та Південної Бессарабії), протиправно загарбаних і окупованих Румунією ще у 1918 р. Не будучи спеціальною угодою з питань кордонів, Паризький договір окреслював кордон з Румунією лише в **загальних** рисах. Його ст.1, єдина «територіальна» стаття, не містила опису проходження кордону, а відсилала до карти малого масштабу, що практично унеможливлювало його точну ідентифікацію, особливо на окремих невизначених раніше ділянках, зокрема в районі дельти Дунаю.

У зв'язку з цим, після набуття Паризьким договором чинності (15 вересня 1947 р.), виникла потреба в уточненні кордону з метою його делімітації (на картах великого масштабу) та демаркації (на місцевості).

4 лютого 1948 р. між урядами СРСР та Румунії було укладено Протокол про уточнення проходження радянсько-румунського державного кордону. Протокол має всі атрибути міжнародної угоди і не існує жодних підстав вважати його нечинним, незважаючи на той факт, що Румунія в той час перебувала у стані примусу. Річ у тім, що примус щодо Румунії було застосовано державами антигітлерівської коаліції як до держави, на яку Паризьким мирним договором 1947 р. покладалася міжнародно-правова відповідальність за участь у другій світовій війні на боці Німеччини. Міжнародне право передбачає, що положення про нечинність міжнародних договорів, укладених під примусом, не поширюється на договори, які встановлюють міжнародну відповідальність держав. Тому не існує жодних підстав для заперечення юридичної чинності як Паризького мирного договору 1947 р., так і Протоколу 1948 р., який був лише актом часткового уточнення, а не перегляду «територіальної» статті договору.

Слід також зазначити, що Договір 1947 р. не був багатостороннім документом: однією стороною в ньому виступала Румунія, а іншою — держави антигітлерівської коаліції з Україною включно. Тому порушення питання про те, «чи можна змінювати у двосторонньому договорі те, що було визначено у багатосторонньому» стосовно співвідношення Договору 1947 р. і Протоколу 1948 р., не зовсім коректно. Тим більше, що у Протоколі йшлося не про зміни, а про уточнення Договору з причин, наведених вище.

У преамбулі Протоколу зазначалося, що його укладено «відповідно до ст.1 мирного Договору з Румунією, який набрав чинності 15 вересня 1947 р.» Статті цього документа та додатки до нього фіксували опис проходження лінії державного кордону на окремих його ділянках і, зокрема, встановили, що «острів Зміїний (Шерпілор), розташований у Чорному морі на схід від гирла Дунаю, входить до складу Союзу РСР».

Протокол, який було підписано у Москві В.Молотовим і П.Гроза, передбачав набрання ним чинності у день підписання. Ні уряд, ні парламент Румунії не зробили жодних заяв щодо примусу з боку радянської сторони до представника Румунії та порушення ним своїх повноважень. Румунська сторона не поставила питання про невідповідність змісту Протоколу 1948 р. положенням ст.1 Паризького мирного договору 1947 р., що вона була в змозі зробити згідно зі ст.37 Договору, яка передбачала механізм взаємодії уряду Румунії та представників держав антигітлерівської коаліції з усіх питань виконання та тлумачення Договору. Держави антигітлерівської коаліції, які були протилежною стороною Паризького мирного договору, також не висловили жодних протестів щодо перегляду чи зміни змісту Договору 1947 р. Протоколом 1948 р.

Протокол 1948 р. відіграв уточнюючу допоміжну роль у розробці підписаного 27 вересня 1949 р. загального Протоколу-опису проходження лінії радянсько-румунського державного кордону відповідно до Паризького мирного договору 1947 р. Згодом положення цих документів стали складовими частинами договорів 1949 р. і 1961 р. про режим радянсько-румунського кордону. Вони мають своїм предметом як визначення режиму державного кордону, так і опис лінії його проходження. Відповідно до цих документів його було остаточно визначено (делімітовано) і встановлено на місцевості (демарковано). Причому обидва договори були беззастережно ратифіковані парламентом Румунії.

Після успадкування Україною у 1991 р. договорів СРСР та встановленої ними лінії українсько-румунського кордону, румунська сторона почала заперечувати чинність Протоколу 1948 р. та Договору 1961 р. Така позиція Румунії не має під собою ні юридичних, ні фактичних підстав. Відповідно до міжнародного права держава не вправі заявляти про одностороннє припинення чинності міждержавної угоди, якщо вона мовчазно погоджувалась з її чинністю після того, як їй стало відомо про факти, що є підставою для оголошення угоди юридично нечинною. Як і раніше, румунська сторона не спромоглася навести жодних конкретних доказів існування таких фактів.

Таким чином, сучасний українсько-румунський державний кордон, який позначено на місцевості і надійно охороняється, існує відповідно до юридично чинних міжнародних договорів. Його договірна визначеність виключає наявність територіального спору між Україною і Румунією, а, отже, не створює жодних підстав навіть для порушення питання про звернення до міжнародних судових інстанцій.

У світлі викладеного, одностороннє оголошення румунською стороною Протоколу 1948 р. і Договору 1961 р. такими, що втратили чинність, чи намагання переглянути їхні положення, а, отже, і територіальний статус острова Зміїний, не можна кваліфікувати інакше, як спробу висунення територіальних вимог до України.

Не можна погодитись і з тим, що між Україною і Румунією існує спір щодо того, чи є о.Зміїний придатним для життя, а, отже, чи може він «впливати на лінію делімітації континентального шельфу». Відповідно до змісту статті 121 Конвенції ООН з морського права 1982 р., островом, який може мати власні континентальний шельф та економічну зону, вважається природно сформована частка суші, що залишається над водою під час припливу і придатна для життя чи економічної діяльності. Острів Зміїний безперечно підпадає під це визначення. Середня висота острова над рівнем моря становить 37 м (найвища точка 41,3 м). Генетично він належить до тектонічного блоку Східно-європейської платформи, підводне продовження якої формує шельф у північно-західній частині Чорного моря.

Острів придатний для життєдіяльності. На ньому постійно розташовані підрозділи Збройних Сил та Прикордонних військ України. З офіцерами проживають члени їхніх сімей. Крім стаціонарних казарм, службових приміщень та маяка, там споруджено житловий будинок, їдальню, лазню, утримуються свійські тварини. Острів також використовується метеорологами, геологами, науковцями.

Отже, позбавленими підстав є спроби вважати о.Зміїний скелею та твердження щодо претензій України на прилеглий до нього континентальний шельф. Нашій державі по праву належить острівний континентальний шельф, зона якого визначена відповідно до міжнародного права. Потребує розв'язання лише питання уточнення лінії розмежування континентальних шельфів та економічних зон України та Румунії. Україна готова розпочати переговори з цього питання одразу після підтвердження обома сторонами лінії наявного українсько-румунського кордону та їхньої відмови від будь-яких територіальних претензій у міждержавному політичному договорі.

Люди прагнуть тепла

(Початок на 1-й стор.).

Артеріальну систему не приватизують

Енергетика, як і в цілому народне господарство, конче потребує докорінної структурної перебудови. Косметичні ремонти, латання дірок, зміна вивісок тощо (одне слово, весь джентльменський набір імітування реформ) вже нічого зробити не зможуть. Значною мірою вони призвели до того, що вечорами селами, районами Україна пірнає в пітьму. У пітьму нашої нерішучості, невпевненості, вагання і страху перед майбутнім і бажанням будь-що триматися старого берега.

Як відомо, класична енергетика має три складові. Перша — це станції, виробництво електроенергії. Друга — високовольтні мережі для транспортування цієї енергії. Третя — підприємства електромереж, які доводять транспортовану до низької напруги енергію споживачам, тобто займаються її розподілом і збутом.

Історично так склалося, що на базі колишніх раднаргоспів ці підприємства були підпорядковані восьми виробничим об'єднанням. Ці вісім монополістів, зосередивши у своїх руках і виробництво, і транспортування, і збут енергії, встановлювали на всі три види діяльності сумарний непрозорий тариф.

Проте відоме й інше. Ринок диктує, що всі три функції не можуть перебувати в одних і тих самих руках, треба розділити організації, які виконують функції виробника, транспортувальника і збутовика енергії.

Хоч би як там було, але постає запитання: якою мірою сильні мають бути важелі держави у формуванні енергетики, приватизації галузі? Прийняте ще минулим складом Верховної Ради законодавство дозволяє акціонувати, а отже, і приватизувати енергетику за винятком атомних станцій, гребель гідравлічних станцій та високовольтної мережі. Акціонування відбуватиметься під державним контролем, і держава збереже, принаймні на певний час, у своїх руках контрольний пакет акцій.

Отже, виходячи з чинного законодавства, артеріальну систему держави — Національну високовольтну мережу і Національний диспетчерський центр (НДЦ) — не приватизовуватимуть.

Згідно з розробленими документами, створена на базі високовольтних мереж Державна електрична компанія «Укрелектропередача» (ДЕК) і реорганізований НДЦ з його вісьмома регіональними відділеннями (майбутнє державне підприємство «Енергоринок») виступають гарантом роботи єдиної нероздрібної енергосистеми України. Їх завдання — збалансувати те, що споживають, з тим, що виробляють, ліквідовувати аварійні ситуації, дотримуватися такого режиму роботи, щоб втрати в електромережі були найменші. Державне підприємство «Енергоринок» може поставити на місце (в рамках правил гри) і того, хто продукує енергію, і того, хто купує.

Тринадцять найбільших теплових станцій об'єднано в чотири генеруючі компанії. Енергію від ГЕС купуватиме «Енергоринок» за контрактами за договірною ціною, а від генерувальних компаній (ТЕС) — за оптовою ціною, яка визначатиметься щоденно. Як купуватиметься енергія від АЕС, ще не вирішено: за контрактом чи на ринку. При цьому насамперед завантажуватимуть блоки, які вироблятимуть найдешевшу енергію. Далі, зважаючи на ціни на електроенергію, власні втрати «Енергоринку» та транспортування встановлюється оптова продажна ціна, за якою енергію одержуватимуть 27 обласних енергопостачальних компаній. Споживачі купуватимуть енергію за тарифом, який передбачає оптову ціну енергоринку, втрати та прибуток енергопостачальної компанії і технологічні втрати в розподільчих електромережах. Необхідною умовою членів ринку буде продаж своєї енергії тільки до енергоринку і заборона її прямої купівлі постачальними організаціями від генерувальних компаній і АЕС. Працюватиме почасова концепція ринку. Щодня станції даватимуть почасову вартість своєї енергії протягом наступної доби.

Прилавок — він і в нас прилавок

Фактично «Енергоринок» стане «прилавком енергії». Насамперед, він братиме найдешевшу енергію від АЕС і ТЕС, а решту під час пікових навантажень купуватиме у ГЕС. Отож станції будуть поставлені в умови, згідно з якими намагатимуться виробляти дешевшу енергію. Ті, хто не зможе цього зробити, — перебуватиме в резерві, отримуючи мінімум за те, що існує, що може бути використано будь-коли протягом доби за екстремальних умов. Станція не збанкрутіє за нинішніх умов, бо сьогодні ми ще не такі багаті на робочу енергопотужність. А завтра? Коли станемо багатими на робочі потужності? З нею станеться те, що сповідують класичні закони ринку...

Які все-таки переваги розпочатого реформування в енергетиці, у створенні оптового ринку електроенергії?

Насамперед, збережеться єдина енергетична система країни завдяки виокремленню підприємств, що не приватизуються, — НДЦ з регіональними відділеннями і ДЕК, до складу якої входять високовольтні мережі. Держава збереже керованість галуззю. Буде збережено, отже, рівноправне забезпечення енергією 16 областей, де немає електростанцій зовсім або потужність наявних недостатня. Для генерувальних компаній буде створено умови для конкуренції. Налаштується прозора система розрахунків між членами енергоринку, економічна ефективність розподілу ресурсів. Важливо й те, що з акціонуванням генерувальних компаній (це передбачено законодавством) створюватимуться більш привабливі умови для інвесторів. Так уже склалося у світі (практика колишніх країн соцтабору, Китаю і західноєвропейських країн), що інвестори більше полюбляють вкладати кошти в акціонерну компанію, ніж у державну установу.

Для ефективного функціонування розробленої схеми створено позавідомчу національну комісію з питань регулювання енергетики України. Комісія сприяє розвитку конкуренції, видає ліцензії, здійснює контроль за дотриманням умов ліцензії, формує цінову політику, розробляє та затверджує Правила користування електроенергією тощо.

Серце належить людині, а не грудній клітці

Чи є противники енергоринку, розробленого за такою схемою? Звичайно, є. Створення Національної електричної мережі гарантує всім виробникам енергії можливість виходу зі своєю продукцією на державну структуру, а не на приватну акціоновану компанію. А це вже, ясна річ, можливість маневру, вибору вигідного споживача. У перспективі і споживач може вибирати виробника, але, знову ж таки, через державне підприємство «Енергоринок».

Так-от, на місцях, в областях здійнялася буря: як це споживач, обійшовши обласну компанію, може укладати договір зі станцією. То — наша станція, вона на нашій території і боронь, Боже, передати її компанії, що територіально — в іншій області. Але станція не має належати комусь. Серце і кровоносні артерії не можуть належати лише руці чи нозі, бо всі вони забезпечують життєдіяльність усього організму. Так само, як і електростанції та силові мережі забезпечують життєдіяльність усього господарського організму держави. Та й власний і світовий досвід вчить, що одній станції за ринкових умов просто не вижити. Тільки об'єднання 4—5 станцій дає змогу вигідно продавати енергію, виділяти кошти для проведення планових та капітальних ремонтів, залучати інвестиції, модернізувати обладнання.

Виходячи з тяжких умов, у які були поставлені АЕС неплатежами з боку Міненерго, якому, в свою чергу, не платили власні споживачі, Кабінет міністрів прийняв постанову, що дозволяє АЕС продавати 23 % електроенергії безпосередньо споживачам.

Після цього відразу з'явилися комерційні структури, які стали поставляти станціям паливо взамін на електроенергію, що її вони продають споживачам. Такі бізнесмени взяли на себе вигідних споживачів, тобто тих, що можуть платити. Ці комерційні структури не беруть на себе неплатоспроможних споживачів, адже тоді вони не зможуть нормально функціонувати. Ну то що, запитаєте ви, на те і ринок? Так, ринок, але викривлений, ненормальний.

За ринкових умов кожен споживач має платити за електроенергію, але сьогодні на плечах Міненерго з його тепловими станціями тримається дуже багато споживачів, які не платять. Наприклад, борг сільського господарства сягає 30 трлн. крб. На Міненерго тримаються побут, теплопостачання об'єктів соціальної сфери, аварійне забезпечення шахти, яка стоїть, але воду з якої треба відкачувати постійно. Всі витрати Міненерго на це мають відшкодовуватися. Саме це передбачено створюваною новою системою в елекроенергетиці. В умовах енергоринку фінансова система буде прозорою та відкритою для всіх його учасників. Комерційні структури, як і інші суб'єкти підприємницької діяльності енергоринку, будуть працювати на основі ліцензій. Така ринкова система буде вигідною як для суб'єктів ринку, так і для споживачів, і держави у цілому.

І по трояндах з колючками треба йти

Повернімося ще раз до реалій сьогодення. Хоч би що там казали, а умови дефіциту палива на електростанціях та коштів на його придбання порушуватимуть принципи завантаження електростанцій за ціновими заявками, поступаючись завантаженню за наявності палива. Тому однією з умов нормального функціонування енергоринку є створення паливних запасів на станціях. Автори проекту документа «Про початок роботи оптового ринку електроенергії» з метою ліквідації цієї заборгованості та створення запасів палива пропонують встановити надбавку до оптового тарифу на електроенергію. Найбільш реальною є надбавка приблизно у 5 відсотків, за якої борг ліквідовується досить швидко.

З переходом на формування тарифів за правилами ринку буде усунено ще одну ваду теперішнього ціноутворення в енергетиці України: наявність значної диспропорції у тарифах для населення та промислових споживачів. Собівартість електроенергії для користувачів низьковольтною мережею (населення) значно вище, ніж для споживачів електроспорлу високої напруги (промисловість). Тарифи для населення в Європі та Північній Америці у 1,5—2 рази вищі, ніж у промисловості. Така сама ситуація була і в Україні до інфляції (2 копійки за кВт для промисловості і 4 копійки — для населення). Але згодом, під тягарем соціальних проблем, уряд змінив пропорції: нині промислові підприємства фактично дотують електроспоживання населення. Це призвело до зменшення обсягів виробництва промислових підприємств, до нераціонального використання електроенергії в побуті, до значних диспропорцій у тарифах промислових східних регіонів та західних, де споживач переважно побутовий. Відомо, якщо сума комунальних платежів перевищує 15 % сімейного бюджету, то такій сім'ї належать субсидії. Нині до таких платежів додається і плата за електроенергію.

Шлях, що його пропонують автори впровадження енергоринку, не встелений квітами. Якщо й трапляються такі, то здебільшого троянди з колючками. Але йти треба, бо позаду холод, а попереду — тепло. А людині природно прагнути тепла.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Електроенергія — не манна небесна

З ХОЛОДАМИ прийшли до енергетиків скрутні часи. Постачання електричної і теплової енергії здійснюється сьогодні в справді екстремальних умовах, хоча Міненерго України доклало всіх зусиль для того, щоб енергетичне устаткування могло виконувати свої функції на належному рівні.

У грудні минулого року, наприклад, склався значний дисбаланс між виробництвом та споживанням електроенергії. Виробіток становив 17,1 млрд. кВт/годин, споживання у той же час — 18,7 млрд. кВт/годин. А електроенергія — це товар специфічний: скільки беруть споживачі, стільки енергетики зобов'язані виробити.

Нас, енергетиків, запитують: «У чому ж справа?» Причин кілька. Перш за все — це забезпечення, а точніше — незабезпечення теплових електростанцій достатньою кількістю палива (а ТЕС, до речі, виробляють близько 62 відсотків всієї електроенергії в Україні). Живучи за нормальних умов, енергетики повинні були б, природно, запасатися паливом в літньо-осінній період. Але через нестачу коштів вони просто не могли цього зробити, і всі зусилля як Міненерго, так і Кабінету міністрів України не дали бажаних результатів. Особливо це відчувається тепер, коли щодобові надходження вугілля становлять в середньому 96 тис. тонн на добу, а спалюється його 130 тис. тонн (і це з урахуванням вимушеного режиму економії), тобто спрацьовуються запаси зі складів. Але ж запаси не безкінечні. Деякі електростанції вже працюють у режимі «з коліс»: те, що одержують, зразу ж витрачають. Українські вугільники можуть надати енергетикам лише 68—70 тис. тонн на добу (замість обіцяних 90 тис. тонн). Тому збільшення поставок вугілля можна очікувати лише від ближнього та дальнього зарубіжжя. А для цього потрібні значні кошти.

Для розв'язання проблеми закупівлі газу й мазуту Міненерго України, енергогенеруючі та енергопостачальні організації не раз брали в держави кредити. Тільки за 1995 рік сума цих кредитів досягла 24 трлн. крб. При цьому передбачалося, що споживачі вчасно оплачуватимуть використану енергію, і кредити можна буде вчасно повернути. А насправді виходить так, що значна кількість споживачів тривалий час (деякі з них — уже більш як три місяці) зовсім не розраховуються за використану енергію.

І в результаті Міненерго та його підрозділи перетворилися на своєрідну благодійну організацію, безпроцентних кредиторів. А споживачі-боржники спокійнісінько виробляють продукцію, закладаючи витрати за електроенергію у її собівартість. Таких «ласих на дурничку» в цілому по Україні налічується понад 34000 і борг їх перевищив за 128,5 трлн. крб.

Основні боржники — це житлово-комунальне господарство, яке заборгувало 27,3 трлн. крб., підприємства вугільної промисловості — 23,6 трлн. крб., агропромислового комплексу — 20,6 трлн. крб. та бюджетні організації — 13,8 трлн. крб. Водночас тільки 40% побутових споживачів оплачують використану електроенергію.

(Закінчення на 12-й стор.).

Електроенергія — не манна небесна

(Початок 11-й стор.).

За такої ситуації енергетики вже неспроможні брати кредити, бо вони не сприяють поліпшенню економічного і технічного стану галузі. Здійснюється, по суті, перекладання витрат інших галузей на енергогенеруючі та енергопостачальні організації міністерства, і вони через це стали боржниками перед газо- і нафтопостачальними організаціями. А це, у свою чергу, не дає можливості збільшити обсяги закупівлі газу та топкового мазуту.

Енергетикам лишається тільки одне: знижувати обсяги споживання електроенергії. Щомісячно до кожного виробничого споживача доводять граничні обсяги споживання електроенергії, які в цілому по Україні збалансовані з можливим обсягом її виробництва. Але більшість споживачів не тільки не дотримуються цих лімітів, а й значно перевищують їх. Вкрай халатне й безвідповідальне ставлення керівників цих організацій призводить до того, що енергопостачальні компанії вимушені тимчасово припиняти енергозабезпечення всіх, навіть і сумлінних споживачів.

Якщо суму заборгованості областей подати у кількості днів споживання енергії, то виходить, що в 1995 році отримували енергію безплатно: Херсонська область — протягом 114 днів (майже третину року!), Республіка Крим — 104 дні, Вінницька та Миколаївська області — по 87.

Але окремі місцеві органи державної виконавчої влади перешкоджають від'єднанням споживачів, мотивуючи це «необхідністю врахування виробничих інтересів регіону чи області». Це, наприклад, Кіровський райвиконком Автономної Республіки Крим, Очаківська районна держадміністрація Миколаївської області, Обухівська районна держадміністрація Київської області та багато інших.

Та хіба енергетики не розуміють потреб регіонів? До речі, графіки та списки вимикань завжди погоджуються з місцевою владою, і всі наявні чинники враховуються. Керівники всіх рівнів мають усвідомити, що тільки такі заходи (хоча вони й непопулярні) дають можливість збалансувати виробництво електроенергії та її споживання, витримувати вечірні і ранкові максимуми навантаження. Інакше об'єднана енергосистема України може спочатку розділитися на окремі автономні енергетичні «острівки» (що зможуть забезпечити енергією дуже мізерну частку споживачів), а в подальшому — взагалі припинити свою діяльність. Зрозуміло, що за такої ситуації не потрібно буде вже «враховувати» ні регіональні, ні національні інтереси.

Що ж потрібно зробити терміново?

Передовсім — розглядати електроенергію не як «манну небесну», а як товар і вчасно сплачувати його — так само, як і інші види товарів.

Крім того, суворо дотримуватися режиму економії електроенергії. Підприємства, організації та установи повинні забезпечити безумовне дотримання граничних рівнів споживання і в жодному разі не перевищувати їх.

Валентин БОНДАРЕНКО,
заступник міністра енергетики та електрифікації України.

Суддя не помиляється?

Критика, як відомо, не сварка

(Початок на 9-й стор.).

З неприхованим обуренням говорить голова Вищої кваліфікаційної комісії і про те, що «власкор дістався і до Верховного суду України». Даруйте, пане Вознюк. Не власкор дістався, а обласний суд був не згоден з протестами Києва. І про це однозначно сказано у документах президії обласного суду. То до чого тут кореспондент, коли дві судові структури не знаходять спільної точки зору на злочинні діяння? Автор спростування риторично запитує: «Хіба судочинство — це планове господарство?» Але оту статистику не кореспондент запровадив до державної звітності. З другого боку, саме статистика і дала можливість помітити зростання кількості застосування пом'якшень покарань злочинця у період наступу Президента на організовану злочинність. І є випадки, коли пом'якшення застосовували навіть до осіб, яких і раніше притягали до кримінальної відповідальності.

Є у цій проблемі і правова невизначеність, і елементарні огріхи суддів. Сам пан Вознюк підтверджує, що «до дисциплінарної відповідальності притягнуто 19 суддів, у тому числі із звільненням з посади». Гадаємо, це сталося не через те, що вони обізвали журналіста брехуном чи яструбом, а за речі серйозніші. Але оцю головну проблему автор спростування і обминув, наче її не помітив.

І на завершення: автор публікації складає свої вибачення суддям обласного суду панам Онищуку та Курдзілю за те, що без їхнього дозволу процитував у газеті їхні думки з офіційної довідки узагальнення практики роботи судів Хмельницької області. Звичайно ж, думки у тому узагальненні є власністю організації. Керівництву обласного суду видніше, як ними розпорядитися: засекретити чи оприлюднити.

Та засекречені проблеми не перестають бути проблемами. І надто болісне реагування на критику теж справі не підмога. Криза у нашому суспільстві, на жаль, системна. І вона, звичайно, не могла обминути й судові органи.

Кореспондентові сьогодні нелегко збирати серйозний матеріал. Але суддям, думаю, працювати ще важче, значно важче. Скільки погроз вони чують, то тільки вони знають. А як у нас суддя, його сім'я захищені суто фізично? Та ніяк.

Перший матеріал на цю важливу тему, можливо, й не зовсім удався. Згоден і на це. Тож давайте разом обговорювати наболілі проблеми. Відверто. Суспільство має в цьому потребу.

Михайло ВАСИЛАШКО.

...Ох, рано встає охорона

найвищих державних мужів. Нехай ліпше терористи подрімають

***Т**О ТУТ, ТО ТАМ всевидющі телекамери чи фотооб'єктиви, вчергове фіксуючи для показу народові перших осіб держави — Президента України, Голови Верховної Ради чи Прем'єр-міністра, вихоплюють на другому плані загадкові постаті. Вони наче є і наче їх немає. Такі собі люди-тіні, у просторіччі — охоронці, тобто ті, хто в разі небезпеки має першим кинутися на кілера чи пістолет терориста, закрити собою патрона — «об'єкт» охорони, у гіршому разі разом з ним від вибухівки злетіти в повітря (згадаймо загибель Індіри Ганді, американського президента Кеннеді, ізраїльського прем'єр-міністра Іцхака Рабина).*

Днями спецслужбі, котру представляють ці люди-тіні, виповнилося чотири роки. Саме стільки часу минуло звідтоді, коли від монстра КДБ «відламалася» тодішня «дев'ятка» — 9-те управління охорони — і виокремилася в Управління державної охорони України (УДОУ).

Об'єктів охорони виявилося, як кажуть, море: найвищі службові особи держави та їхні сім'ї, глави закордонних урядових делегацій в Україні, будинки Верховної Ради, Адміністрації Президента, Кабінету міністрів, місця проживання і відпочинку найвищих державних мужів. А можливостей, як зізнаються нині керівники служби, було обмаль — нестача кадрів, п'ять автомобілів на всіх та кілька рацій, порожня каса (гроші для виплати зарплати позичали в інших відомствах), несіяне правове поле. Та незабаром мали указ Президента, а згодом — положення про діяльність служби (нині розробляється проект закону).

А відтак — і тимчасовість переліку осіб, які мають право на особисту охорону. За словами одного з керівників УДОУ, нині до цього списку внесено не більше десяти осіб — Президента України, Голову Верховної Ради, Прем'єр-міністра, першого віце-прем'єра, міністра закордонних справ і деяких «ексів» — наприклад, колишнього президента Леоніда Кравчука, якого навіть у стінах парламенту супроводжують один-два охоронці. Для порівняння: у Росії до списку осіб, котрі мають право на особисту охорону, занесено майже 80 чоловік.

Від традиційної за часів Союзу практики добору кадрів у бригади особистої охорони, коли цю роботу доручали лише тим, хто прослужив в управлінні не менше десяти років, довелося відійти. Бракує кадрів. Особливо коли зважити, що та чи інша найвища державна особа, прийшовши до влади, як правило, набирає нову команду охоронців, а досвідченим «відставникам» доводиться переходити на інші ділянки охорони.

Отож, як кажуть, доводиться перешиковуватися на марші. Адже жоден учбовий заклад в Україні не готує таких фахівців. Та й чи можна у стінах вузу навчити молоду людину не лише влучно стріляти з будь-яких положень, а й, головне, — вмінню блискавично орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, в критичний момент захистити не так себе, як «об'єкт охорони»? Через суворі медкомісію, тестування і спецперевірку в УДОУ приходять люди різних професій — аграрники, інженери, учителі і, звичайно ж, військові, котрі пройшли життєву школу (як правило, в екстремальних ситуаціях) в армії чи інших силових відомствах і мають неабиякі задатки. (Той, хто пройшов таку школу, віком не старший 25 років, має зовнішність без особливих прикмет, зріст від 170 до 190 і бажання бути чиєюсь тінню, може спробувати цього «щастя». Не забудьте лише, що сито відбору вдасться пройти тільки одному з 10—20 чоловік).

Утім, було б помилкою малювати картину лише з одягнених у цивільне загадкових охоронців чи молодих прапорщиків, котрих зустрічаємо на входах до Адміністрації Президента, Верховної Ради чи Кабміну. Бо це ті, хто на очах. А за ними — праця потужного аналітичного центру, служби технічного забезпечення... Адже гріш ціна охороні, коли екстремальна ситуація з «об'єктом охорони» сталася — пролунали постріли чи вибухи. Нехай навіть без трагічних наслідків — завдяки тому, що охоронці встигли закрити об'єкт своїми тілами, убезпечити від нападника куленепробивною ковдрою і вивести в безпечне місце. Головне ж бо — запобігти такому «ЧП», заздалегідь «винюхати» джерело небезпеки, передбачити непередбачуване. Як відомо, в один день прем'єр-міністр може бути у мартенівському цеху, на колгоспній фермі, а увечері стрічати в столичному аеропорту представницьку делегацію. Служба має знати ці місця і тамтешню публіку ще до того, як туди ступить нога прем'єра, а відтак визначитися із силами, засобами, рівнем охорони. І якщо хтось думає, що то й уся охорона, котра разом із «почтом» Президента чи прем'єра спускається з ним трапом літака, той помиляється. Як правило, до цього моменту вже прибула попередня група підготовки, задіяно сили Служби безпеки й органів внутрішніх справ...

Щоправда, бригади охоронців найвищих службових осіб нашої держави кількісно поступаються відповідним бригадам охорони керівників розвинутих держав. Під час останнього візиту до України Президента США з ним прибуло близько 150 охоронців. Серед країн СНД найпотужнішою вважається служба охорони керівників російської держави. Американців спричинили до такої перестороги численні вбивства президентів і сприятливі економічні умови. А росіяни хоч і не багатші від нас, та мусять витрачати великі кошти на охорону з огляду на те, що керівники держави внаслідок своєї політики нажили собі багато ворогів (а отже, потенційних терористів) навіть усередині Росії (чого варта сама лише античеченська кампанія і пов'язана з цим хвиля тероризму!).

Билетъ №

ДЛЯ ПРОПУСКА

ВО ДВОРЕЦЪ

30-го Августа 1911 года

(обѣдъ въ ВЫСОЧАЙШЕМЪ присутствіи).

Безъ права передачи.

Командиръ Отдѣльнаго Корпуса Жандармовъ, Генералъ-Лейтенантъ

г. Кіевъ.

На щастя (постукаймо по дерев'яному), подібне лихо обходить Україну, і тому в нас є можливість економити і на охороні. Хоча тяжкі часи (насамперед, фінансово-матеріального характеру) для УДОУ, схоже, минають. До 1993 року пережили пік відпливу кадрів. Зарплата охоронців тоді сягала в еквіваленті 30—40 доларів, а під дверима чекали представники комерційних структур, чиї керівники нарешті також зрозуміли, що стрижені, накачані «бугаї» в темних окулярах і з жувачкою в роті — то лише бутафорія охорони. Тоді в УДОУ поглибилися проблеми з кількістю кадрів, але виграли на якості — побачили, хто є хто. Бо коли людина спокушається на 300—500 доларів платні в комерційній структурі, то де гарантія, що за кілька тисяч чи десятків тисяч доларів такий працівник не посприяє замаху на керівника держави? Ось чому тих, хто проситься назад, не беруть.

Обзавелася служба й оснащенням та озброєнням — комп'ютерами, японськими раціями-телефонами, зручними ПСМами—пістолетами службовими малокаліберними, складаними — до розмірів коробки цукерок — автоматами, бронежилетами, оптичними приладами і всіляким іншим потрібним для такої роботи «причандаллям». Звісно, не все воно — останнє слово техніки, але виконувати роботу на належному рівні можливості є. Нині фахівці управління приціняються до нових зразків зброї, і насамперед вітчизняного виробництва, котра мало чим поступається закордонним зразкам, але значно дешевша.

На нинішній рік у проекті держбюджету держави для УДОУ передбачено 900 мільярдів карбованців (проти торішніх 600). Копієчка, як за нашими мірками, чимала, хоча й незрівнянна з асигнуваннями для інших силових відомств. На закиди, що охорона наших найвищих службових осіб обходиться таки дорого, перший заступник начальника управління Олександр Б. (на прес-конференції керівники УДОУ просили їхніх прізвищ не називати) одказує словами, що належать колишньому президентові Франції Жоржеві Помпіду. Він наводив такий аргумент: припустимо, передвиборча президентська кампанія обходиться у 100 мільярдів франків (цифра довільна) і стільки ж коштує охорона президента. Чи не вигідніше надійно охороняти президента всі чотири роки його повноважень, аніж у разі його загибелі витрачатися на нові вибори?

І це лише чисто фінансові переваги, а врахуймо ще й моральні потрясіння суспільства за таких трагедій.

Звісно, що ліпше таких потрясінь суспільству не знати, як не відчули ми, українці, цього на собі досі. Оце і є найвища оцінка діяльності Державної служби охорони України (знову постукаймо по чомусь дерев'яному — тьху-тьху-тьху!).

Хоча і нинішніх керівників нашої держави народ одностайною любов'ю не балує. Торік УДОУ зафіксувало 7—8 реальних висловлювань-погроз лише на адресу Президента України. Остання пролунала недавно під час відкриття дніпропетровського метро. Довелося вжити попереджувальних заходів...

Анатолій БЕНЬ.

Життя Рад

МЕР ТРИМАЄ ВІЖКИ МІЦНО

КЕРІВНИКИ органів влади Львова чомусь втратили інтерес до зустрічей із журналістами: припинилися регулярні прес-конференції перших осіб обласної держадміністрації, які раніше майже в повному обсязі транслювали по радіо і телебаченню, давненько не було прес-конференцій і в міській ратуші. Чи не найбільшу активність щодо зустрічей виявляє пресова служба УНА—УНСО. Буває, з ліжка піднімуть — чи то рано-вранці чи пізно ввечері, щоб запросити на прес-конференцію.

Врешті, голова Львівської міської Ради і виконкому Василь Куйбіда «розговівся» після тривалого інформаційного посту. І навіть «покаявся»: недостатня поінформованість населення, вважає він, або ж породжує чутки, або ж неправомірні уявлення, ніби в місті нічого не робиться. А тим часом у Львівській мерії відбуваються, без перебільшення, революційні процеси.

Долаючи спротив на різних рівнях, Василь Куйбіда приступив до реалізації задекларованої ще під час виборів програми реформування управління міським господарством. Відтепер за нього відповідають департаменти, кожен з котрих має автономні права і обов'язки, самостійно розпоряджається фінансами. Директор департаменту є державним службовцем і підпорядковується безпосередньо голові міської Ради. Апарат міськвиконкому скорочено на 44 відсотки, хоча коло обов'язків не зменшилося. Кожний департамент докладно звітуватиме населенню через засоби масової інформації про використання коштів.

Нова система господарювання зачепила містобудівний комплекс. Наприклад, розв'язання проблеми капітального ремонту старих історичних споруд міста потребує радикальних методів і швидких темпів. Лише за минулий рік один будинок частково завалився, з другого упав балкон, на десятках споруд з'явилися тріщини. А будівельники не поспішали. Деякі споруди ремонтують уже вісім років. Василь Куйбіда особисто об'їхав такі об'єкти і пересвідчився, що замість 20 робітників працює двоє-троє, а інші — будують... «царські села» під Львовом. Віднині об'єкти виставлятимуть на тендер: хто виграє, той і займатиметься ними. Чи то муніципальна служба, чи, наприклад, польські будівельники. Можливий і такий варіант: організація робить капітальний ремонт двох будівель, затим одну повертає місту, другу — бере собі. Був би результат.

Перебудова йде і у всіх управлінських структурах. Звичайно, нові форми потребують нових кадрів і нових знань. Мер Львова виношує плани щодо створення в місті інституту для навчання муніципальних кадрів. А поки його немає, усі працівники департаментів перетворилися на учнів. Лекції для них читають вітчизняні й зарубіжні спеціалісти. Навчання передбачає підготовку дублера керівника кожного з підрозділів. У разі перестановки кадрів дублер цілковито готовий до виконання нових посадових обов'язків.

Одну з передвиборних обіцянок — проводити приватизацію шляхом аукціонів — мерові не вдалося виконати: депутатський корпус її не підтримав, і на те нема ради. Зрештою, депутати репрезентують інтереси виборців.

... Здається, я здогадуюся, чому керівники влади втратили інтерес до прес-конференцій. Наш брат, а надто — представники пресових служб та газет радикальних партій, полюбляє «поскубти пір'ячко» з посадової особи. Цього разу це зробив соціал-націоналіст. Він поцікавився, чи не доведеться Василеві Куйбіді піти у відставку достроково.

— Якщо буде така ситуація, що я не справлюся з роботою, сам прийду до людей і скажу: я не тримаю в руках віжки управління господарством. Сьогодні я їх тримаю, — відповів мер.

А до Львова вже почали навідуватися по муніципальний досвід. Нещодавно побувала делегація з Донецької області.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Вітчизняний стиль

Земні й космічні турботи буковинських конструкторів

ЩЕ НЕДАВНО Чернівецьке спеціалізоване конструкторське бюро «Ритм» займалося розробленням і випуском продукції виключно оборонного призначення, і журналістів сюди не пускали, як то кажуть, і на гарматний постріл.

Але настав час знімати паранджу секретності й відкривати обличчя замовникові, як того вимагають закони ринку. Із задоволенням відповів заступник голови правління акціонерного товариства СКБ «Ритм» Василь ГОДОВАНЮК і на мої журналістські запитання.

— Чи працює бюро, як і раніш, на «оборонку»?

— Так. Але більшу частину своїх виробів адресуємо народному господарству. Ми єдині у Союзі займалися виготовленням фотоприймачів широкого діапазону дії. І досі ніхто в СНД не міг скласти нам конкуренцію. Спільно з Мінвуглепромом України та Конотопським виробничим об'єднанням «Червоний металіст» розробили чутливі прилади, які за лічені секунди фіксують початок вибуху або іскріння у прохідницьких та вуглевидобувних комбайнах. Завдяки такому сигналу вмить реагують системи гасіння локальних вибухів на шахтах.

Розробили також двоканальний оптрон з відкритим оптичним каналом для позиціювання головки друку касового апарата «Ера-1», що виробляється Київським об'єднанням «Електронмаш». Запустити виріб у серійне виробництво допомогло Чернівецьке обласне регіональне відділення інноваційного фонду. Зараз працюємо над потужнішим, унікальним за властивостями оптроном. Сподіваємося і в цьому бути першими.

Створили фотоприймальний пристрій, який працюватиме в системах автоматики й автоматичного вимкнення подачі газу на котельнях центрального опалення.

На замовлення Харківського інституту «Монокристал» розробили фотоприймальні лінійки для радіаційного моніторингу територій або об'єктів навколишнього середовища. Це прилад принципово нової конструкції. Його можна успішно застосовувати в медицині.

Є новинка для цукроварів — пристрій, який визначає кольоровість цукру. Успішно пройшов випробування на Чернівецькому цукрозаводі. Після деяких доопрацювань запустимо його в серію.

— Відомо, що СКБ плідно працювало на космічну науку. Ваші системи й фотоприймальні пристрої до досі ще використовують у ракетній техніці, зокрема в комплексах автоорієнтації. А як зараз?

— СКБ залишається одним із партнерів Інституту космічних досліджень Російської Академії наук, співробітничаємо з ним у рамках міжнародної експедиції «Марс-96». В конкуренції з багатьма відомими зарубіжними фірмами ми вибороли право на виготовлення фотоприймального пристрою, який працює в інфрачервоному спектрі і буде використаний для комплектації бортового спектрометра. Штатні зразки цього 128-елементного пристрою під назвою «Планета» ми вже передали замовникові.

— Чи готуєте якісь сюрпризи?

— Є у нас цінні досягнення у сонячній енергетиці. Вже сьогодні маємо діючі зразки сонячних елементів, які використовуються для живлення радіоприймачів, магнітофонів, плеєрів. На жаль, поставити їх на службу народному господарству не маємо змоги: бракує коштів. Але сонячна енергетика — у полі нашого інтересу, оскільки це наш пріоритетний напрям.

Разом зі спеціалістами Чернівецького медінституту почали розроблення нових принципів проведення аналізу крові. Наші фотоприймачі й тут можуть по-доброму прислужитися. Хочемо, щоб цей прилад допомагав лікарям у ранній діагностиці онкозахворювань. Теоретично ми вже знаємо, як це зробити. Тепер справа за практичним втіленням.

Одне слово, СКБ не втрачає оптимізму і віри у себе.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

УКРАЛИ ЗАВОД...

Чи є в Україні орган, здатний захистити вітчизняних підприємців від промислового плагіату?

Скандал!

ВЛІТКУ минулого року представники колективного малого підприємства «Сільський варіант», що в Одесі, побували на міжнародній виставці «Продовольство-95» у Мінську. І яке ж було їхнє здивування та обурення, коли серед устаткування, що рекламувалося, уздріли... власні міні-заводи для переробки молока, а розробником і виробником значилося конструкторське відділення з дослідним виробництвом Інституту ядерної енергетики Академії наук Білорусі. Одесити зараз-таки розшукали директора цього підприємства: шановний, та це звичайнісінький плагіат! Зрівняйте схему, технічні й технологічні характеристики ваших ліній з нашими, що їх випускаємо вже два роки, — точна копія. Той пом'явся й пообіцяв: так, негаразд вийшло, згорнемо виробництво негайно...

Невдовзі, однак, «Сільський варіант» роздобув копію затвердженого урядом Республіки Білорусь посвідчення за № 98-33-399 від 1 вересня 1995 року (як бачимо, воно з'явилося вже після виставки у Мінську) про реєстрацію міні-ліній з перероблення молока. Цим документом згадуваному конструкторському відділенню дозволено випуск... українського, по суті, устаткування. І там одразу розпочали його серійне виробництво — вже виготовлено 20 міні-заводів, приймають заявки на їх подальше постачання. Щоправда, білоруський варіант від українського в одному таки різниться: тамтешні міні-заводи удвічі дорожчі.

Звідки ж, як то кажуть, тягнеться ниточка? Хто, вдавшись, по суті, до промислового шпигунства, передав документацію одеситів білорусам? В «Сільському варіанті» про це можуть лише здогадуватись. П'ять ліній одеського виробництва придбали білоруські сільгосппідприємства, — можливо, саме в них мінські конструктори скопіювали схеми устаткування. Насторожує й таке: головним інженером Інституту ядерної енергетики свого часу працював Сергій Герасименко, який опісля, очолюючи науково-виробниче об'єднання «Одесхолод», не поривав з отим інститутом зв'язків і позаторік одправив йому два десятки холодильних установок, використовуваних саме в одеських міні-заводах, створивши таким чином матеріальну базу для аналогічного виробництва.

Та хоч би як там було, а безсоромний плагіат відбувся. Й це при тому, що українські конструктори й виробники мають беззастережні документальні й виробничі докази свого пріоритету у випуску унікальних, незнаних досі не тільки в країнах СНД, а й у більш широкому зарубіжжі, ліній. «Сільський варіант» розпочав розробку устаткування ще в січні 1993 року, зареєструвавши тему за номером 0194 1004554. За рекомендацією Української технологічної академії її введено до національної програми «Білок». У ході виконання теми й розроблено міні-лінії різних модифікацій продуктивністю 1—8 тонн молока на добу. Результат виконання цієї теми зареєстрований в УкрІНТЕІ за номером 0394 1004243. А Державним патентним комітетом України 14 грудня 1993 року видано патент на винахід міні-ліній, власником якого є Сергій Христенко, директор КМП «Сільський варіант».

— Враховуючи величезну потребу колективних сільгосппідприємств та фермерів у дешевому малогабаритному устаткуванні для переробки молока, — розповідає Сергій Сергійович, — ми швидко освоїли виробництво ліній з виготовлення вершків, сметани, сиру, бринзи продуктивністю від 2 до 8 тисяч літрів сировини за добу. Працюють вони на електроенергії. Пара, на відміну від багатьох інших ліній такого призначення, не потрібна. Аналогів такого устаткування немає ніде. Останнім часом прагнемо далі поліпшувати його якість. Використали, зокрема, так звану інфрачервону пастеризацію молока, що дає можливість удвічі знизити, порівняно з традиційними методами, витрати електроенергії. На лініях встановлено малогабаритні гомогенізатори, завдяки яким удвічі збільшено обсяги виробництва сметани жирністю 15 відсотків. Монтуємо й водно-електролізні установки, що дають змогу зовсім відмовитися від використання каустичної соди й інших миючих засобів, які суттєво забруднюють навколишнє середовище. Зараз підприємство приступило до випуску ліній для виробництва згущеного молока з технічними характеристиками процесу випаровування, що переважають аналогічне імпортне устаткування. Продуктивність цих ліній у 2 зміни — 1500 — 2000 кілограмів готового продукту. Виготовляємо також лінії та блоки для виробництва майонезів, кетчупів, морозива. А що устаткування нашого виробництва в кілька разів дешевше, ніж зарубіжне, й не поступається йому або перевищує його за якістю, то попит на наші лінії дуже великий — вони вже працюють у всіх областях України. Сподівалися ми й на поставки міні- заводів, що, доречно сказати, монтуються й запускаються в дію протягом 24 годин, до інших країн, передусім — сусідніх. І раптом — така підніжка з боку білоруських виробників-плагіаторів...

Так, шкодувати є за чим. Адже пріоритет на свої лінії «Сільський варіант» заявив не тільки в Україні, а й у Росії та в Республіці Білорусь — спеціальною заявкою на винахід і промисловим зразком із збереженням пріоритету України як учасниці Паризької конвенції з цих питань. Відповідно до українського законодавства й міжнародних угод ліцензію на випуск такого устаткування охочі мали б одержати у «Сільського варіанта», зобов'язавшись сплачувати йому 10 відсотків од вартості обсягу реалізованої продукції. Сусіди- білоруси цього не зробили, обрали, на жаль, інший, сумнівний шлях. Отож «Сільський варіант», вдаривши на сполох, сподівається на втручання як вітчизняних, так і міжнародних компетентних органів, які захистили б його від промислового плагіату. Ситуація, вочевидь, далеко не приватна, її нашим вітчизняним компетентним органам потрібно розглядати й у більш широкому плані: на факти промислового шпіонажу й плагіату можуть наразитися — й уже наражаються! — й інші українські винахідники та виробничники. Чи готові ми такі випадки відвертати і, якщо вони вже сталися, усувати їх негативні наслідки, на ділі дбаючи про власні пріоритети? Це, між іншим, теж питання утвердження й зміцнення нашої Української державності.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Інформація про випуск акцій

Акціонерного товариства Селянський комерційний банк «Дністер»

І. Характеристика емітента

Селянський акціонерний комерційний банк «Дністер», надалі «Банк», розміщується за адресою: 290008, м. Львів, пл. Галицька, 15.

Банк створено відповідно до рішення зборів учасників Селянського комерційного банку «Дністер» (Дністер-Банк), товариства з обмеженою відповідальністю від 14.12.1995 р. (протокол № 25) шляхом реорганізації (перетворення) останнього у відкрите акціонерне товариство.

АТ СКБ «Дністер» є правонаступником Селянського комерційного банку «Дністер» (Дністер-Банк), товариства з обмеженою відповідальністю, зареєстрованого Національним банком України 14.10.1991 р., реєстраційний № 27 зі статутним фондом 5,2 млн. крб.

Метою діяльності банку є прискорення обороту кредитно-фінансових ресурсів, якісне обслуговування клієнтів.

Предметом діяльності банку є здійснення банківських операцій відповідно до законодавства про банківську діяльність.

На час прийняття рішення про випуск акцій банк має зареєстрований і сповна сплачений грошовими коштами статутний фонд розміром 120 479 324 000 карбованців.

Чисельність службовців банку — 62 особи.

Голова ради банку — Костирко Ігор Григорович, освіта вища, кандидат економічних наук.

Голова правління банку — Корман Петро Іванович, освіта вища, має сертифікат Берлінської академії банківської справи, стаж роботи у банківській системі — 4 роки.

Головний бухгалтер — Костів Антоніна Миколаївна, освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 16 років.

II. Опис ділової активності емітента

Відповідно до статуту банк є універсальною кредитною установою, яка здійснює всі види банківської діяльності на основі Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Сумарний оборот балансу з 22,3 млн. крб. за 1991 рік зріс до 627,0 млн. крб. в 1992 році, за 1993 рік — понад 15461,5 млн. крб. і за 1994 рік становить 146045 млн. крб. Капітали банку працюють в основному в розвиток сільськогосподарського виробництва.

Банк відкрив філії в містах Жидачеві, Стрию та Львові.

Простроченої заборгованості кредиторам і за платежами до бюджету банк не має.

Банк має дозвіл Міністерства фінансів України № 70 на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи компанії.

Показники балансу банку в млн. крб.

на:	01.01 1993	01.01 1994	01.01 1995	01.10 1995	01.12 1995	14.12 1995
АКТИВ						
Каса і корравхунок в НБУ	294	2117	16479	46713	32854	30527
Кредити, надані банком	266	7798	48146	123135	167506	189448
Міжбанківський кредит	15	972	52985	178405	46137	20000
Основні засоби та капіталовкладення	4	135	536	5419	7351	9268
Дебітори	14	59	2679	1473	2503	9575
Інші активи,	34	4380	25220	23854	137206	145887
в т. ч. міжфілійні обороти	—	—	12294	—	92564	—
Баланс	**627**	**15461**	**146045**	**378999**	**393557**	**404705**
ПАСИВ						
Статутний фонд	53	1252	12039	105979	105979	120479
Резервний фонд	2	133	92	6297	6315	6315
Інші фонди банку та кошти	14	593	1328	5756	10138	19803
Кошти на рахунках клієнтів	297	4930	20259	33929	58792	50391
Вклади і депозити	62	483	32721	64924	68890	66754
Міжбанківський кредит	180	6661	54500	128245	—	19000
Кредитори	4	58	79	1385	1242	859
Інші пасиви	—	2	21003	18683	136806	110426
Прибуток	15	1349	4024	13801	5395	10678
Баланс	**627**	**15461**	**146045**	**378999**	**393557**	**404705**

III. Дані про емісію цінних паперів

Рішення про випуск акцій прийнято зборами учасників СКБ «Дністер» (Дністер-Банк) 14.12.1995 р. (протокол № 25). Банк випускає акції (перший випуск) на всю величину сформованого статутного фонду 120479324000 (сто двадцять мільярдів чотириста сімдесят дев'ять мільйонів триста двадцять чотири тисячі) крб. Статутний фонд поділено на 120479324 (сто двадцять мільйонів чотириста сімдесят дев'ять тисяч триста двадцять чотири) акції. Всі емітовані банком акції є простими іменними, номінальною вартістю 1000 (одна тисяча) крб. Серії АБ номерів — від 000000001 до 120479324. Форма випуску — безготівкова. Після повної сплати видаються сертифікати акцій серії СА номерів від 0000001 до 0001000.

Засновниками банку є 16 юридичних осіб.

Засновники банку є власниками 115895395 простих іменних акцій на суму 115 895 395 000 крб. Решту 4583929 простих іменних акцій на суму 4 583 929 000 крб. викуповують на підставі договору-заявки учасники Селянського комерційного банку «Дністер» (Дністер-Банк) як товариства з обмеженою відповідальністю в порядку обміну на акції власних грошових коштів, внесених у формі внеску до статутного фонду банку.

Частка одного акціонера у статутному фонді не має перевищувати 35%.

Викуп акцій учасниками провадиться з 28.01.1996 р. по 02.02.1996 р. за адресою: 290008, м. Львів, пл. Галицька, 15, АТ СКБ «Дністер».

У разі недосягнення рівня передплати акціонерне товариство вважається таким, що не відбулося. У разі перевищення рівня передплати зайва передплата відхиляється.

Власник простих іменних акцій має право брати участь в управлінні банком, на одержання дивідендів та одержання частини майна банку у разі його ліквідації, пріоритету на придбання акцій додаткових випусків, одержувати інформацію з питань діяльності банку в межах, передбачених законодавством.

Дивіденди на акції сплачують акціонерам за підсумками фінансового року, в розмірі, визначеному загальними зборами акціонерів. Виплата здійснюється шляхом перерахування на рахунок акціонера в банку або (для фізичних осіб) видаванням грошей із каси банку за адресою: 290008, м. Львів, пл. Галицька, 15.

Акціонер має право здійснювати не заборонені законодавством України операції з акціями банку з обов'язковою реєстрацією в книзі реєстрації акцій банку угоди про зміну власника в 10-денний строк.

IV. Чинники ризику

Непослідовність економічної політики держави, нестабільність економіки. Нестабільність банківського і податкового законодавства.

Високий рівень інфляційних процесів, інші форс-мажорні обставини.

Інвестор сам несе відповідальність за прийняття рішення щодо вкладення власних коштів.

290008, м. Львів, пл. Галицька, 15, тел. (0322) 27-12-91.

Украинский научно-исследовательский институт пивобезалкогольной, кондитерской и пищеконцентратной промышленности (г. Харьков) реорганизован в коллективное предприятие концерна «Европейский» «УкрНИИпищепром», которое, являясь его законным правопреемником, сообщает о сохранении тематики его научных разработок и подтверждает действительность для себя всех обязательств и правомочий Украинского научно-исследовательского института пивобезалкогольной, кондитерской и пищеконцентратной промышленности, вытекающих из договоров (контрактов, соглашений), заключенных им до момента реорганизации.

Коллективное предприятие концерна «Европейский» «УкрНИИпищепром» приглашает всех заинтересованных физических и юридических лиц к взаимовыгодному сотрудничеству и информирует потенциальных заказчиков о выполняемых работах и услугах:

1. Осуществление комплексных работ по созданию пищевых и перерабатывающих предприятий (цехов комплексной переработки молока, мяса, овощей, по производству растительного масла , выпуска кондитерских и хлебобулочных изделий, производству и розливу напитков, минеральной воды и пива, производству. макарон, халвы, различных видов круп), капитальных овоще- и фруктосушильных пунктов, мельниц, хлебопекарен, котельных (на газе, мазуте, твердом топливе).
2. Технические решения по охране окружающей среды и технике безопасности работ, а также экономии теплоэнергоресурсов.
3. Подготовка технико-экономических обоснований и бизнес-планов.
4. Разработка и внедрение новых видов напитков, пищеконцентратов и ароматизаторов.
5. Создание новых технологий и оборудования для выработки пищевых продуктов.

Кроме этого, принимаются заказы на 1996 год на выполнение сертификационных испытаний пищевых продуктов.

Адрес коллективного предприятия концерна «Европейский»:
310125, г. Харьков, Красношкольная набережная, 24, 6-й этаж. Тел.: 21-86-69, 21-17-59, факс 21-85-68.

21 лютого 1996 року в приміщенні конференцзалу товариства за адресою: Черкаська обл., м. Монастирище, вул. Леніна, 122 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «ТЕКОМ». Початок зборів — об 11.00.

Арбітражним судом Чернівецької області (м. Чернівці, вул. Кобилянської, 4) за заявою ДПІ по Глибоцькому району Чернівецької області порушено справу № 602 про банкрутство фермерського господарства «Мир» с. Багринівка.

Юридична адреса боржника: 275502, с. Багринівка Глибоцького району Чернівецької області. Розрахунковий рахунок № 000405608 в Глибоцькому відділенні АК АПБ «Україна», МФО 356129.

Майнові вимоги до боржника подаються в місячний термін з дня публікації цього оголошення.

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів закритого взаємного фонду «Здобуток-2» інвестиційної компанії «Здобуток-Інвест»

1. Відомості про інвестиційну компанію

Повне найменування інвестиційної компанії: підприємство з іноземними інвестиціями за участю українського капіталу — інвестиційна компанія «Здобуток-Інвест» (закрите акціонерне товариство).

Скорочене найменування інвестиційної компанії: інвестиційна компанія «Здобуток-Інвест».

Організаційно-правова форма інвестиційної компанії: юридична особа, підприємство з іноземними інвестиціями за участю українського капіталу, закрите акціонерне товариство.

Тип інвестиційного фонду: закритий взаємний фонд «Здобуток-2», створений на п'ять років.

Місцерозміщення: 252133, м. Київ-133, Лабораторний провулок, 1, корпус 2.

2. Інвестиційна декларація

2.1. Предметом діяльності Фонду є здійснення діяльності зі спільного інвестування.

2.2. Напрямами діяльності Фонду є здійснення інвестицій в об'єкти промислової та соціальної сфери, частки і паї, які належать державі в майні господарських товариств у процесі приватизації, а саме: нафтопереробну, хімічну, харчову, машинобудівну промисловість.

2.3. Для здійснення спільного інвестування Компанія емітує іменні інвестиційні сертифікати однієї серії в кількості 9 600 000 шт., номінальною вартістю 50 000 крб. на загальну суму 480 000 000 000 (чотириста вісімдесят мільярдів) карбованців, пропонованих для розміщення серед учасників. Форма випуску інвестиційних сертифікатів — безготівкова.

2.4. Інвестиційні сертифікати можуть бути придбані за кошти учасників та приватизаційні папери за адресою: м. Київ, пров. Лабораторний, 1, корпус 2.

2.5. Інвестиційні сертифікати підлягають перепродажу шляхом індосаменту з обов'язковою позначкою в реєстрі Фонду.

2.6. Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів з такими обмеженнями:

інвестиційні сертифікати підлягають викупові Фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів;

учасникам Фонду не гарантовано фіксований розмір дивідендів.

2.7. Сума випуску інвестиційних сертифікатів — 480 000 000 000 (чотириста вісімдесят мільярдів) крб.

Випускається — 9 600 000 іменних сертифікатів номіналом 50 000 крб кожний.

День початку продажу — 25 грудня 1995 року. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу:

за грошові кошти — 50 000 крб;
за приватизаційні папери — 50 000 крб.

3. Відомості про засновників

3.1. Юридичні особи:

акціонерне товариство «ФІЕННА ТРЕЙД ЛІМІТЕД», володіє 95% статутного фонду,

багатогалузевий концерн «Содружество», володіє 5% статутного фонду.

Частки державного майна у статутному фонді засновників немає.

4. Органи управління

4.1. Генеральний директор — Березовський Микола Антонович.

Частки у статутному фонді не має.

4.2. Спостережна рада взаємного фонду:

Болбас Володимир Григорович. Частки у статутному фонді не має.

Галушко Євген Михайлович. Частки у статутному фонді не має.

Уманова Олена Григорівна. Частки у статутному фонді не має.

5. Відомості про інвестиційного керуючого

5.1. Інвестиційним керуючим взаємного інвестиційного фонду «Здобуток-2» є закрите акціонерне товариство «Інвестиційна компанія «Здобуток-Інвест».

5.2. Місцерозміщення: 252133, м. Київ-133, Лабораторний провулок, 1, корпус 2.

5.3. Номер та дата дозволу на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів: № 707 від 1 серпня 1995 р.

6. Відомості про депозитарій

6.1. Повне найменування — Акціонерний комерційний банк розвитку промисловості будівельних матеріалів України.

6.2. Місцерозміщення — 252034, м. Київ-34, вул. Володимирська, 24.

6.3. Дозвіл на здійснення діяльності як депозитарного інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії — № 74 від 18.10.1994 р.

7. Відомості про аудитора Фонду

Аудиторська фірма «АБФ-СОЮЗ», 253107, м. Київ, вул. Підгірна, 1, кімн.34.

Директор — ЧЕРКАСЬКИЙ Ю. В.

Ліцензія на аудиторську діяльність — № 000412 Аудиторської палати України від 6.12.1994 р.

Генеральний директор ІК «Здобуток-Інвест» М. А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ.

До уваги акціонерів АТ «Тракт»!

Перші загальні збори акціонерів ВАТ «Тракт» відбудуться 19 березня 1996 року об 11-й годині за адресою: м. Київ, Народного ополчення, 3-а.

Порядок денний зборів:

1. Звіт голови правління про роботу ВАТ за 1995 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження статуту.
4. Вибори органів управління.

Початок реєстрації акціонерів — 19 березня 1996 року з 9-ї години. Довідки за телефоном 446-44-01.

ООО «Технология-М» объявляет о своей ликвидации. Претензии к кредитору принимаются в течение одного месяца со дня публикации этого объявления по адресу: г. Киев, ул. Институтская, 25, тел. 553-88-56.

Арбитражным судом Автономной Республики Крым (г. Симферополь, К. Маркса, 18) возбуждены дела о банкротстве:

1. Дело № 1389-1 МГП «Искра-Лайт» (г. Керчь, ул. 23 Мая, 138, р/с № 001468728 в Укрсоцбанке г. Керчи).
2. Дело № 1382-1 СП «Демполис» (г. Керчь, ул. Айвазовского, 29, р/с № 000467254 в Проминвестбанке г. Керчи).
3. Дело № 1386-1 МЧП «Акра» (г. Керчь, ул. Заречная, 2, кв. 15, р/с № 000468185 в Проминвестбанке г. Керчи).
4. Дело № 1387-1 МЦ «Митридат» (г. Керчь, а/я № 24, ул. Димитрова, 4, р/с № 000609520 в Укрсоцбанке г. Керчи).
5. Дело № 1385-1 МЧП «Крым-Кавказ» (г. Керчь, ул. Г. Петрова, 72, кв. 37, р/с № 000468059 в Проминвестбанке г. Керчи).
6. Дело № 1381-1 ЧП «Нина» (г. Керчь. ул. Казакова, 48, кв. 1, р/с № 000467705 в Керченском отделении Интерконтбанке).
7. Дело № 1388-1 ЧП «Лилия-2» (г. Керчь, ул. 1-й Пятилетки, 33, кв. 62, р/с № 000468906 в Интерконтбанке г. Керчи).
8. Дело № 1118-1 КМП «Бекар» (г. Керчь, ул. Г. Петрова, 10, кв. 115, р/с № 000468198 в Проминвестбанке г. Керчи).

Арбитражный суд Днепропетровской области (г. Днепропетровск, ул. Кирова, 1) возбудил дело № Б6-2 о признании банкротом частной коммерческой фирмы «Инга» (г. Першотравенск, Днепропетровская обл. ул. Гагарина, 17-60, р/с 644510 в ПИБ г. Павлограда, МФО 305556). Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Спорт

Позивні футбольної весни

Про календар домовилися, але його ще має затвердити ФІФА

Цієї події, гадаю, прихильники українського футболу чекали з особливим нетерпінням. Маю на увазі зустріч керівників федерацій і тренерів національних збірних, які складають дев'яту відбіркову групу чемпіонату світу-98. У Франкфурті-на-Майні було обговорено і складено календар зустрічей. Отже, президент ФФУ Віктор Банников, його перший заступник Анатолій Біденко та головний тренер збірної Йожеф Сабо мали «виторгувати» для нас, зрозуміло, по можливості, найсприятливіший графік ігор. Утім, міркуйте самі, ознайомившись із ним:

1 серпня. Північна Ірландія — Україна. **5 жовтня.** Україна — Португалія. **9 листопада.** Португалія — Україна. **29 березня 1997 року.** Албанія — Україна. **2 квітня.** Україна — Північна Ірландія. **30 квітня.** Німеччина — Україна. **7 травня.** Україна — Вірменія. **7 червня.** Україна — Німеччина. **20 серпня.** Україна — Албанія. **11 жовтня.** Вірменія — Україна.

Усі учасники були задоволені своєю роботою. Сподіватимемося, що ФІФА затвердить цей календар.

А тим часом, як кажуть, розкрутився на повну потужність маховик підготовки наших футбольних клубів до другого кола чемпіонату і першості країни. Той, хто заможніший, уже за кордоном або збирається туди. Днями транзитом через Київ до Німеччини вирушив донецький «Шахтар». Я розмовляв з одним із тренерів клубу Михайлом Соколовським. Донеччани сповнені бажання якомога ліпше використати перерву між колами, щоб закласти підвалини необхідної функціональної підготовки, награти нові тактичні варіанти під час контрольних зустрічей. Колектив усвідомлює, що заборгував своїм прихильникам, і зробить усе залежне для поліпшення гри і турнірного становища. Негоже «Шахтареві» — клубові зі славними традиціями — пасти задніх у чемпіонаті. Домовилися з М. Соколовським, що після закінчення двотижневого збору команди він докладніше розповість про кадрові зміни, інші подробиці.

А от чемпіон країни — київське «Динамо» — уже завершує німецький етап підготовки, який за традицією проходить у містечку Руйті. Позавчора кияни провели товариський матч з відомим клубом бундесліги — «Штутгартом» і виграли — 3:2. В українській команді відзначилися: Леоненко, Шевченко та Михайленко.

Після повернення додому (21 січня) «Динамо» знову пакуватиме валізи, бо майже одразу вирушить до Москви. Там, як відомо, 26 січня розпочнеться розіграш «Кубка Співдружності» — турнір на штучному полі спорткомплексу «Олімпійський». Нагадаю, що наш чемпіон потрапив до групи, до якої входять ще «Динамо» (Мінськ), «Флора» (Таллінн) та «Копетдаг» (Ашгабат).

Інший київський клуб «ЦСКА-Борисфен» етап підготовки проводить у Словаччині. Зрозуміло, що армійці не тільки тренувалися, а й грали контрольні матчі. Зокрема, вони перемогли з рахунком 1:0 клуб вищої словацької ліги «Гуменне». Гол забив Свистунов.

Ми все згадували про події, що відбуваються за нашими кордонами. Але незабаром на прихильників футболу в Києві теж чекає цікава подія. У столиці буде розіграно Кубок пам'яті легендарного воротаря Олега Олександровича Макарова. Ініціатором проведення змагання стала Київська обласна федерація. Як повідомив її голова, авторитетний за радянських часів суддя і тренер Микола Кірсанов, турнір орієнтовно почнеться 26 січня, а фінал відбудеться 9 лютого (матчі гратимуться на стадіоні ЦСКА). Серед учасників — 12 клубів, які розподілено на три підгрупи: А — «ЦСКА-Борисфен» (Київ), «Система Борекс» (Бородянка), «Будівельник» (Бровари), «Схід» (Славутич); В — «Хімік» (Житомир), «Нива» (Миронівка), «Рось» (Біла Церква), «Динамо-3» (Київ); С — ЦСКА (Київ), «Оболонь» (Київ), «Десна» (Чернігів), «Чайка» (Вишгород).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У номер

● *Київ*

Щоб мати міністерство європейського зразка

На міжнародному семінарі «Функції та повноваження Міністерства юстиції у країнах Європи», який зорганізували Міністерство юстиції України, Комітет міністрів Ради Європи за сприяння Української правничої фундації, йшлося про роль Міністерства юстиції у процесі законопроектування; приведення національного законодавства у відповідність з європейськими та міжнародними стандартами; взаємостосунки між Міністерством юстиції та судовими органами роль міністерства у систематизації нормативних актів.

Як підкреслювалося на семінарі, завдання розбудови Мін'юсту полягає в тому, щоби міністерство стало одним з визначальних органів державної влади у здійсненні політичних, правових та економічних реформ в Україні. І щодо цього корисний досвід роботи міністерств юстиції посттоталітарних країн Східної та Центральної Європи, а також держав розвиненої демократії.

● *Кіровоград*

Знайшли село. Дохристиянське

Дуже давнє поселення з великою кількістю скіфського і слов'янського посуду знайдено поблизу села Іванівки Олександрівського району. Виявив його рештки місцевий учитель Іван Петренко, адже околиці села багаті на історичні знахідки. Свого часу тут уже було відкрито одне давнє поселення. Науковці Інституту археології НАН України підтвердили, що знахідці сільського вчителя — понад дві з половиною тисячі років.

● *Херсон*

Екологічна карта міста

Забезпечити наукову обгрунтованість природоохоронних заходів допоможе екологічна карта Херсона. Над її розробленням півроку працювали вчені з Центру аерокосмічних досліджень Національної академії наук. Завдяки використанню різноманітних методів отримання інформації, в тому числі і знімків з космічних літальних апаратів, вдалося відтворити цілісну картину стану екосистеми міста. Робота над деталізацією карти, глибшою розробкою окремих районів триває.

● *Донецьк*

Вимагають з відчаю

Голодовка шахтарів-інвалідів і шахтарів-пенсіонерів у Горлівці набула масового характеру.

Як повідомив кореспондентові агентства «Інтерфакс-Україна» заступник голови територіального комітету Профспілки працівників вугільної промисловості (ППВП) ВО «Артемвугілля» Володимир Левощенко, більш як 200 непрацюючих шахтарів-інвалідів і пенсіонерів, у тому числі 11 жінок, з розкладачками, матрацами зайняли два поверхи адміністративного будинку ВО «Артемвугілля».

У вівторок по допомогу лікарів звернулися 4 учасники акції. Їх госпіталізовано з діагнозом «загальне виснаження».

Гірники вимагають виплати затриманих виплат за інвалідністю і одноразових допомог у зв'язку із втратою працездатності, які в окремих ВО не сплачували понад 6 місяців. За даними терком ППВП, загальна сума заборгованості за цією категорією виплат становить близько 40 трлн. крб.

За даними Міністерства вугільної промисловості України, загалом у Донецькій та Луганській областях страйкують близько 400 гірників на 6 шахтах — «Шахтарська Глибока», «Ольховатська», «Димитрова», «Жданівська» ВО «Донецьквугілля», а також «Комсомольська» і «50 років Радянської України» в Луганській області.

Колектив Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України висловлює глибоке співчуття міністру Мінмашпрому України МАЛЄВУ Валерію Івановичу у зв'язку з гіркою втратою — передчасною смертю дочки

СУСАННИ.

Вишиванка «від Лесі»

Певно, що жоден мій земляк не вирушить у далеку мандрівку, не взявши з собою сувеніра з місцевої фабрики художніх виробів. Нині це — закрите акціонерне товариство «Леся Українка», яке спеціалізується на обрядових вишиваних рушниках, серветках, скатертинах, а також чудових жіночих та чоловічих сорочках-вишиванках.

— Нині нашому невеликому жіночому кораблику непросто втриматися в розбурханому морі ринкової економіки, — щиро зізналася голова правління ЗАТ Валентина Кузьменко. — Адже продукція наша специфічна, не масова, я б сказала, урочиста, святкова...

Та попри всілякі негаразди, труднощі, підприємство не перепрофілювалося, не зменшило свого оригінального асортименту. Більше того, воно щороку збагачує, урізноманітнює свою продукцію. Крім бавовняних, маркізетових, лляних вишиваних блузок, почали, приміром, випускати шовкові — легкі, прозорі, оздоблені вишивкою і гаптуванням. А які елегантні і ошатні сукні з натуральних тканин змоделювала цього року головний художник товариства Галина Грабовська!

Послуговуються виробами підприємства й артисти, аматори, художні колективи. Так, за їхніми замовленнями виготовляють сценічні костюми тощо. А ще завдяки вмілим рукам майстринь красиво і затишно виглядають інтер'єри кав'ярень чи барів, заквітчаних не синтетичними квітами, а «живою» вишивкою — теж «від Лесі».

На знімку: ці симпатичні дівчата самі шиють і демонструють обнови ЗАТ «Леся Українка».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Виробити — ще не продати

Досвід

Нині серед виробничих колективів Волині кращого за Луцький картонно-руберойдовий завод немає.

Завод спеціалізується на двох видах продукції; руберойді та лінолеумі на теплоізоляційній та холодній основі. Торік тут випущено 33 мільйони квадратних метрів м'якої покрівлі й більш як 2 мільйони квадратних метрів лінолеуму.

— Однак налагодити випуск продукції — сьогодні ще не все, — говорить головний інженер заводу Мирон Ліп'яник. — Важливо вчасно її збути. У нас є один задум: завоювати ринок Росії. Нашу продукцію беруть країни Прибалтики, Молдова, Білорусь, але для нас дуже важлива Росія. Деякі російські виробники вже охоче купують нашу продукцію. Річ у тім, що вона на 25—30 відсотків дешевша від аналогічної російської. І ми пішли на це свідомо. Торік поставили на експорт продукції на мільйон доларів. Експорт у Росію можна збільшити в два—три рази, але стримує жорсткий митний контроль на кордоні.

У розмові з директором заводу Петром Афанасьєвим, з приходом якого виробництво запрацювало, з'ясувалося, що серед підприємств Волині тут найвища зарплата. Крім того, кожен робітник одержує доплату на харчування — один мільйон карбованців щомісяця.

— Я вирішив довести, що завод навіть у складних економічних умовах може працювати, — сказав він. — За оборотні кошти придбали потрібну сировину, що дає нам можливість стабільно працювати. Нарощуємо виробництво ефективних покрівельних і гідроізоляційних матеріалів та впроваджуємо нові технології. Вже випущено 150 тисяч квадратних метрів гідросклоізолу і склоруберойду, котрі у кілька разів довговічніші від традиційних видів м'якої покрівлі.

Крім того, завод бере участь у державній програмі розвитку преси і книговидавництва в Україні. Вже ведеться реконструкція картоноробного виробництва, метою якої є освоєння в 1996—97 роках додаткових потужностей з випуску палітурного й пакувального картону.

Чималий дохід дають підсобні промисли, організовані на заводі. Працює швейна дільниця, де шиють спецодяг, організували виробництво цвяхів, бетонних блоків, налагодили випуск тротуарних плиток. Завод має 260 гектарів землі, на якій розтановані свинарники та корівники. У заводській їдальні — завжди свіже м'ясо. І овочі — у тепличному господарстві цілий рік вирощують помідори й огірки. А ще слід додати, що завод чи не єдине підприємство в Луцьку, яке за власні кошти споруджує для своїх працівників житло.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

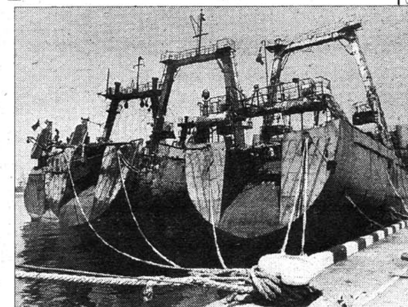
Проблема

Консервують не стільки рибу, скільки промисел

З Іллічівського рибного порту акціонерного товариства «Антарктика» на океанський промисел до берегів Марокко вийшла плавбаза «Восток» та флотилія риболовецьких сейнерів. Чергову путину вони розпочали, на жаль, на півроку пізніше, ніж годилося б. Пояснює генеральний директор АТ «Антарктика» Валерій КРАВЧЕНКО:

— Затримка сталася через відсутність коштів, необхідних для спорядження плавбази сейнерів на промисел. Нарешті 4 мільйони доларів з власних оборотних коштів та 2 мільйони кредиту надав Перший Український міжнародний банк. Саме через нестачу оборотних коштів внесено вимушені корективи і в кількісний склад риболовецької флотилії. Якщо раніше разом з плавбазою в рейс виходило по 9—12 суден, то нині — лише п'ять. Все ж відрадно, що океанський промисел ми не втратили, а навпаки — відновлюємо: до трьох нових промислових суден у цьому році додамо ще стільки ж. Однак існує пекуча проблема — відсутність міжурядових угод з країнами, передусім з Марокко, у зонах яких ведемо рибний промисел. У результаті вивозимо із зони лише 35 відсотків виловленої риби, решту мусимо продавати в районі промислу. Так ми втрачаємо внутрішній ринок, який прагнуть завоювати Англія, Норвегія, пропонуючи рибопродукцію за цінами, що вдвоє перевищують світові. Нині покладають надії — добитися більшого, хоч із меншими силами, і наростити реалізацію продукції на внутрішньому ринку.

— Незважаючи на те, що працюватимемо скороченою, так би мовити, флотилією, — говорить Анатолій Онощенко, капітан-директор рибопромислової бази «Восток», — сировини для випуску консервів маємо у традиційних обсягах. Проте більша частка замороженої риби піде в рахунок оплати ліцензії на право промислу в економічній зоні Марокко. Все ж плануємо працювати у звичному режимі, випускаючи 7 мільйонів банок різноманітних консервів щомісяця. Оскільки промисел триватиме 8 з лишком місяців, то легко підрахувати, скільки консервованої продукції надійде на український ринок.

У довготривалий рейс вийшло більш як 800 чоловік, яким створили якнайкращі умови для роботи й відпочинку, збереження здоров'я.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іллічівськ Одеської області.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 332125.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311010.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.